

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych

Gmina Radomyśl Wielki

2017

DIALOG

Centrum Edukacji i Profilaktyki

Spis treści

Ogólna charakterystyka gminy Radomyśl Wielki	3
Problemy społeczne w opinii dorosłych mieszkańców gminy Radomyśl Wielki	7
Hierarchia ważności problemów w gminie	8
Alkohol	10
Narkotyki	17
Przemoc domowa	18
Problemy społeczne w opinii sprzedawców napojów alkoholowych w gminie Radomyśl Wielki	20
Problemy społeczne w opinii dzieci i młodzieży w gminie Radomyśl Wielki - młodzież gimnazjalna	23
Poczucie bezpieczeństwa.....	23
Przemoc w szkole	24
Alkohol	28
Narkotyki	34
Problemy społeczne w opinii młodzieży w gminie Radomyśl Wielki – uczniowie technikum i szkoły zawodowej	39
Poczucie bezpieczeństwa.....	40
Przemoc w szkole.....	41
Alkohol	45
Narkotyki	48
Podsumowanie	50
Alkohol w gminie Radomyśl Wielki.....	50
Narkotyki w gminie Radomyśl Wielki.....	50
Przemoc w gminie Radomyśl Wielki.....	51
Wnioski i rekomendacje	52
Załączniki	54
Kwestionariusz ankiety dla gimnazjum, technikum i szkoły zawodowej.....	54
Kwestionariusz ankiety dla osób dorosłych.....	59

Ogólna charakterystyka gminy Radomyśl Wielki

Miasto i gmina Radomyśl Wielki to obszar położony w powiecie mieleckim na krańcu województwa podkarpackiego. Graniczy z trzema gminami powiatu mieleckiego (Wadowice Górne, Mielec (obszar wiejski) i Przecław, swoimi granicami styka się też z powiatem dębickim oraz dąbrowskim w województwie małopolskim. Powierzchnia gminy to 159,8 km kw., a miasta 5,02 km kw. Liczba ludności (stan 31.08.2017): 14169, w tym 3010 poniżej 18. roku życia i 11159 dorosłych. Struktura ludności wg wieku i płci (stan 31.08.2017): 7071 kobiet, 7098 mężczyzn. Gmina Radomyśl Wielki składa się z miasta i dwunastu wsi. Najstarszą miejscowością gminy jest Zgórsko, które w 2011 roku obchodziło 900-lecie istnienia.

Gmina położona jest na Płaskowyżu Tarnowskim - części Kotliny Sandomierskiej. Kilka najwyższych wzniesień znajduje się między Janowcem i Zdziarcem, a Jastrabką (w tym Tarnia Góra - 244,8 m.n.p.m.), skąd biorą początek dopływy Brnia (Upust wraz z Dębą), Potoku Zgórskiego (Dąbrówka) i Jamnicy. Pozostały teren charakteryzuje się lekko falistym ukształtowaniem powierzchni.

Na terenie gminy Radomyśl Wielki zarejestrowanych jest około 600 podmiotów gospodarczych, w znacznej większości to mikrofirmy. Największym pracodawcą jest firma Geyer&Hosaja sp. z o. o. z Partyni zatrudniająca ok. 400 osób. W placówkach edukacyjnych pracuje ponad 200 osób. Do znaczących pracodawców należą Spółdzielnia Usług Wytwórczych z Partyni, Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska w Radomyślu Wielkim, Urząd Miejski. Po kilkadziesiąt osób zatrudnia też kilka firm prywatnych. W gminie działa też kilkanaście zakładów przetwórstwa mięsnego, zatrudniających przeważnie od kilku do kilkunastu pracowników, a niektóre ponad 20 osób. Pod tym względem gmina plasuje się w ścisłej czołówce w województwie podkarpackim. Silnie rozwinięta hodowla drobiu rzeźnego i kur niosek oraz trzody chlewnej. Dynamicznie rozwija się handel detaliczny i gastronomia, a także przemysł, którego głównym reprezentantem jest firma „Geyer&Hosaja” w Partyni – liczący się na rynku krajowym i zagranicznym producentem mieszanek gumowych i galanterii gumowej, w tym dywaników samochodowych. Działają także firmy transportowe, w tym w zakresie przewozów międzynarodowych.

W ostatnich miesiącach w gminie znacznie spadła liczba osób pozostających bez pracy. 31 sierpnia 2017r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Mielcu wyniosła 379 (w tym 243 kobiety), z czego 52 osób miało prawo do zasiłku (w tym 34 kobiety).

Placówki związane z ochroną zdrowia w gminie:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej BIELMED w Radomyślu Wielkim,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Radomyśl Wielki”.

Placówki edukacyjne na terenie gminy:

Zespół Szkół w Radomyślu Wielkim (szkoła ponadgimnazjalna), Gimnazjum Publiczne w Radomyślu Wielkim, Szkoły Podstawowe w Radomyślu Wielkim, Dąbiu, Dąbrówce Wisłockiej, Dulczy Wielkiej, Janowcu, Partyni, Podborzu, Rudzie, Zdziarcu, Żarówce, Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Dulczy Małej, Niepubliczna Szkoła Przystosowująca do Pracy w Pniu, Ośrodek Rewalidacyjno – Wychowawczy w Pniu, Przedszkola samorządowe (gminne) w Dąbiu, Dulczy Wielkiej, Janowcu, Partyni, Podborzu, Rudzie, Żarówce. Jest też siedem przedszkoli niepublicznych.

Organizacje pozarządowe w gminie:

- Stowarzyszenie „SZKOŁA DLA WSZYSTKICH” w Radomyślu Wielkim,
- TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ZIEMI RADOMYSKIEJ w Radomyślu Wielkim,
- Stowarzyszenie „NASZA GMINA” z siedzibą w Dulczy Małej,
- Stowarzyszenie „ZGÓRSKO AKTYWNA WIEŚ” z siedzibą w Podborzu,
- Stowarzyszenie „ZIEMIA NAD POTOKIEM” w Podborzu,
- Stowarzyszenie „KU PRZYSZŁOŚCI” w Partyni,
- Stowarzyszenie „PRAKTYCZNA PANI” w Dulczy Małej,
- STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU LOKALNEGO w Żarówce,
- Stowarzyszenie „NASZE MIASTO RADOMYŚL WIELKI” z siedzibą w Radomyślu Wielkim,
- STOWARZYSZENIE INICJATYW LOKALNYCH w Radomyślu Wielkim,
- Stowarzyszenie „RAZEM DLA GMINY RADOMYŚL WIELKI” w Dąbiu,
- Stowarzyszenie IMPULS w Radomyślu Wielkim.

Kluby sportowe w gminie:

- Stowarzyszenie KF KS „RADOMYŚLANKA STALBUDOWA-KAZEX” w Radomyślu Wielkim,
- Stowarzyszenie KF LKS „JAMNICA” w Dulczy Wielkiej,
- Stowarzyszenie KF KS „ATUT” w Podborzu,
- Stowarzyszenie KF LKS „JANOVIA” w Janowcu,

- Stowarzyszenie KF LKS „APOLLO” w Dulczy Małej,
- Stowarzyszenie KF LKS w Zdziarcu,
- Stowarzyszenie KF LKS „SPRINT” w Żarówce,
- Stowarzyszenie KF LKS „SOKÓŁ” w Partyni,
- Stowarzyszenie KF LKS w Dąbiu,
- Stowarzyszenie KF KS „ORŁY” w Rudzie,
- Stowarzyszenie KF KS w Zgórsku,
- KS Hetman Dąbrówka Wisłocka,
- UKS „Gryf” Radomyśl Wielki.

We wszystkich miejscowościach działają jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

Działania profilaktyczne Gminy w 2016 roku:

- Programy profilaktyczne, koncert profilaktyczny, warsztaty, szkolenia, spektakle profilaktyczne: dla dzieci, młodzieży, rodziców, dorosłych, nauczycieli, pedagogów, członków GKRPA, sprzedawców alkoholu – dotyczące uzależnień, alkoholizmu, narkomanii, dopalaczy, przemocy i cyberprzemocy;
- Bezalkoholowe Integracyjne Spotkania Noworoczne w miejscowościach: Dąbie, Dulcza Mała, Dulcza Wielka, Janowiec, Podborze, Pień, Partynia, Radomyśl Wielki, Ruda, Zgórsko, Zdziarzec, Żarówka.
- Pikniki profilaktyczne, integracyjne spotkania plenerowe: Młodzieżowe spotkania profilaktyczne w Dulczy Wielkiej, Festyn profilaktyczny w Zespole Szkół w Radomyślu Wielkim, Bezalkoholowy Piknik Integracyjny w Pniu, Bezalkoholowy Piknik Rodzinny w Janowcu, Dzień Ziemi w Janowcu, Piknik Profilaktyczny w Żarówce, Bezalkoholowy Piknik z okazji Dnia Dziecka i Matki w Dąbrówce Wisłockiej, Bezalkoholowy Piknik Rodzinny w Partyni, Szkolny Dzień Profilaktyki w Gimnazjum w Radomyślu Wielkim.
- Pozalekcyjne zajęcia dla dzieci w okresie ferii w Gimnazjum w Radomyślu Wielkim, szkołach podstawowych w miejscowościach: Dąbie, Dulcza Mała, Dulcza Wielka, Janowiec, Podborze, Partynia, Ruda, Zdziarzec, Żarówka.
- Pozalekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci w postaci nauki pływania wraz z działaniami z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci ze SP: Dąbie, Dulcza Mała, Dulcza Wielka, Janowiec, Podborze, Partynia, Radomyśl Wielki, Ruda, Zdziarzec, Żarówka.

- Szkolne wycieczki profilaktyczne z działaniami z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjum.
- Wycieczka z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych patologiami społecznymi.
- Zakup materiałów z zakresu profilaktyki dla dzieci, młodzieży, dorosłych i sprzedawców napojów alkoholowych (ulotki, plakaty, książki, czasopisma dotyczące przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w rodzinie).
- Prowadzenie Gminnego Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin (bezpłatne porady prawnika, specjalisty ds. uzależnień, pedagoga i psychologa).
- Profilaktyczne imprezy sportowe – Radomyska Liga Futsalu, Letni turniej o Puchar Burmistrza Radomyśla Wielkiego w piłce nożnej, Rajd Rowerowy w Zgórsku, Turniej piłkarski dla gimnazjalistów o Puchar Orlika.

Wobec rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomyślu Wielkim podejmował działania, których celem było zapewnienie wsparcia i pomocy, szczególnie poprzez:

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomoc w integracji rodziny;
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążenie do reintegracji rodziny.

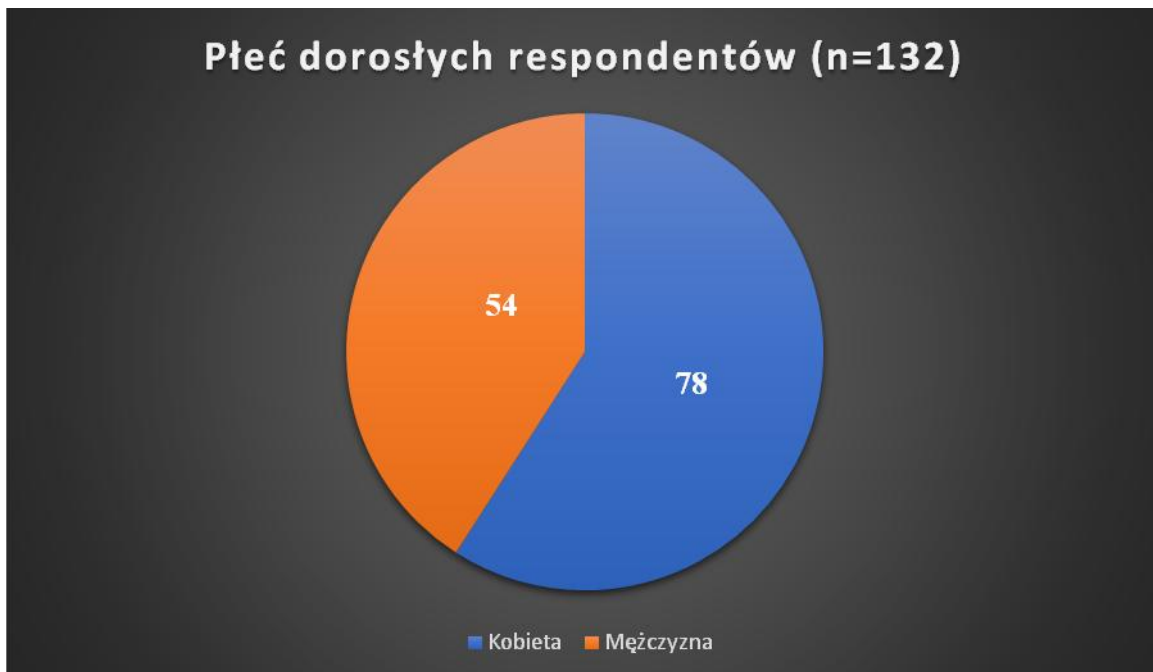
Rodzaje pomocy oferowanej przez GOPS:

- w postaci finansowej,
- w postaci niefinansowej (rzeczowa, , praca socjalna, asysta rodzinna, żywność, specjalistyczne usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze).

Problemy społeczne w opinii dorosłych mieszkańców gminy Radomyśl Wielki

W celu poznania opinii dorosłych mieszkańców gminy Radomyśl Wielki na temat problemów społecznych, jakie występują na tym terenie, przeprowadzono badanie ankietowe na losowo dobranej próbie. Sondaż został zrealizowany we wrześniu 2017 roku. Wzięło w nim udział 132 mieszkańców; 78 kobiet i 54 mężczyzn. Wiek respondentów wahał się od 18 do 71 lat. Ankietowani najczęściej posiadali wykształcenie średnie - 63 osób, wyższe - 34, podstawowe - 22 i gimnazjalne - 13.

Diagram: Płeć dorosłych respondentów gminy Radomyśl Wielki.

Hierarchia ważności problemów w gminie Radomyśl Wielki

Ankietowani zostali poproszeni o określenie na skali od 1 do 5, jak ważne w ich odczuciu są poszczególne problemy społeczne w gminie Radomyśl Wielki (ocena „1” oznaczała, że dana kwestia nie jest ważna, zaś „5” – bardzo ważna). Szczegółowe wyniki przedstawia poniższa tabela.

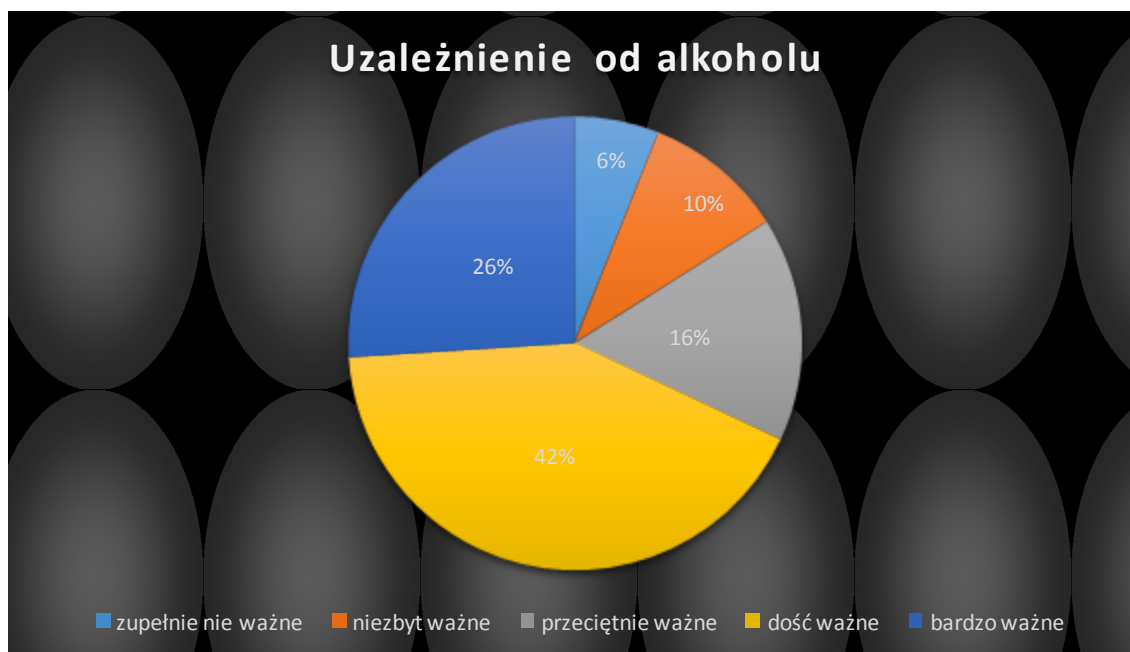
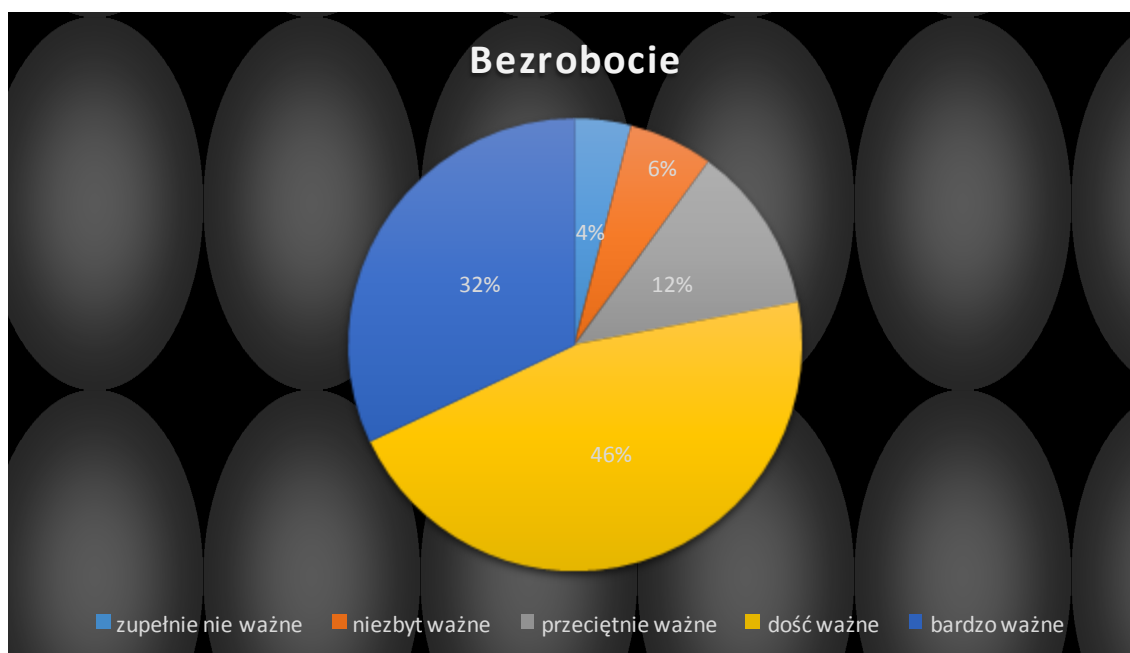
Tabela. Hierarchia problemów społecznych w gminie Radomyśl Wielki – oceny respondentów.

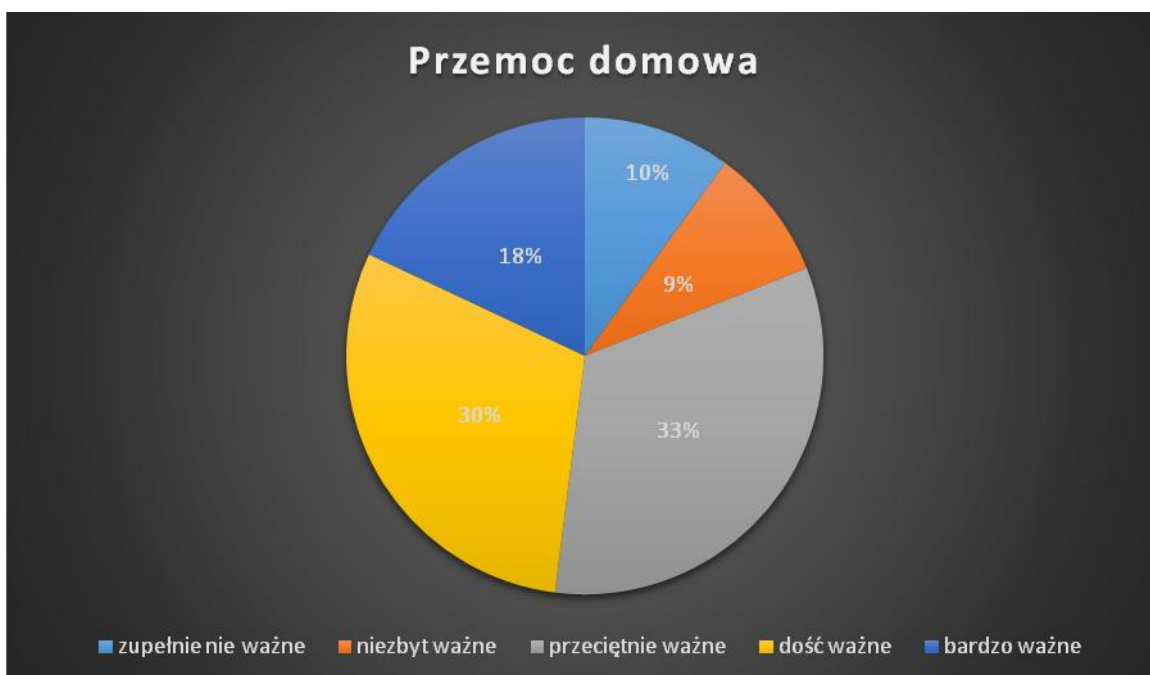
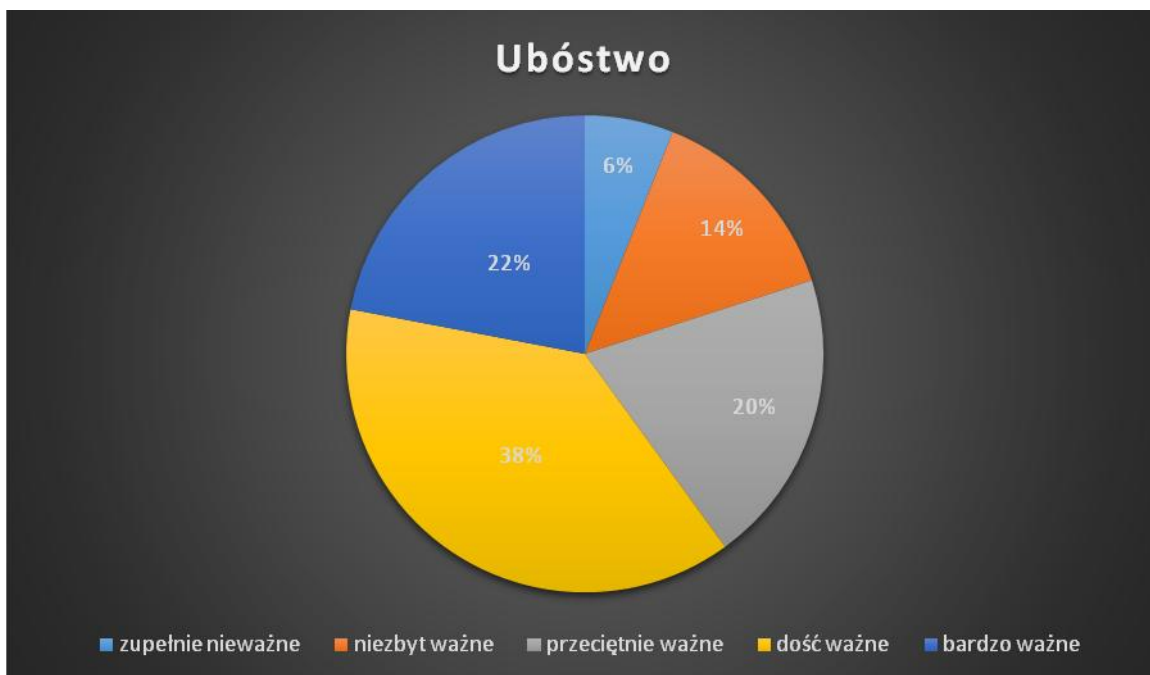
	Problem	Średnia ocena
1.	Bezrobocie	3,4
2.	Uzależnienie od alkoholu	3,2
3.	Ubóstwo	3,2
4.	Przemoc domowa	3,0
5.	Bezdomność	3,0
6.	Przestępczość	2,4
7.	Uzależnienie od komputera	2,4
8.	Przemoc w szkole	2,2
9.	Wyjazdy za granicę w poszukiwaniu pracy	1,8
10.	Uzależnienie od narkotyków	1,6
11.	Niepełnosprawność	1,6
12.	Zanieczyszczenie środowiska	1,2

Za najpoważniejsze problemy w gminie uznano: bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, ubóstwo, przemoc domową i bezdomność. Za przeciętne ważne problemy ankietowani uznali: przestępczość, uzależnienie od komputera, przemoc w szkole i wyjazdy za granicę w poszukiwaniu pracy. Najniżej w hierarchii usytuowano: uzależnienie od narkotyków, niepełnosprawność i zanieczyszczenie środowiska.

Poniżej umieszczono zestawienia ocen respondentów dla najpoważniejszych problemów w gminie Radomyśl Wielki.

Wykres. Problemy społeczne (bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, ubóstwo, przemoc domową) w ocenie dorosłych mieszkańców gminy Radomyśl Wielki.

Alkohol

Problematyka uzależnienia od alkoholu stanowi w ocenie respondentów prawie najpoważniejszy problem w gminie. W ankiecie znalazły się pytania dotyczące skali spożycia napojów alkoholowych wśród dorosłych i niepełnoletnich mieszkańców gminy Radomyśl Wielki, łamania prawa (ustawy o wychowaniu w trzeźwości) oraz poglądów związanych ze spożywaniem alkoholu. 66% respondentów dostrzega, że na przestrzeni lat rośnie spożycie alkoholu. Jest to zgodne z szacunkami dokonanyymi przez Państwową Agencję

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które mówią o rosnącym spożyciu alkoholu przez Polaków.

Tabela. Spożycie w litrach na jednego mieszkańca w Polsce (źródło PARPA)¹

Rok	Wyroby spirytusowe (100% alkoholu)	Wino i miody pitne	Wino i miody pitne w przeliczeniu na 100% alkohol	Piwo	Piwo w przeliczeniu na 100% alkohol
2006	2,7	9,1	1,09	90,8	5
2007	3	8,9	1,07	93,4	5,14
2008	3,4	8,2	0,98	94,4	5,19
2009	3,2	7	0,84	91,2	5,02
2010	3,2	7	0,84	90,5	4,98
2011	3,3	6,4	0,77	94,3	5,19
2012	3,0	5,9	0,71	99,2	5,46
2013	3,6	5,8	0,67	97,7	5,37
2014	3,2	6,3	0,76	98,9	5,44

Tabela. Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu (źródło PARPA)²

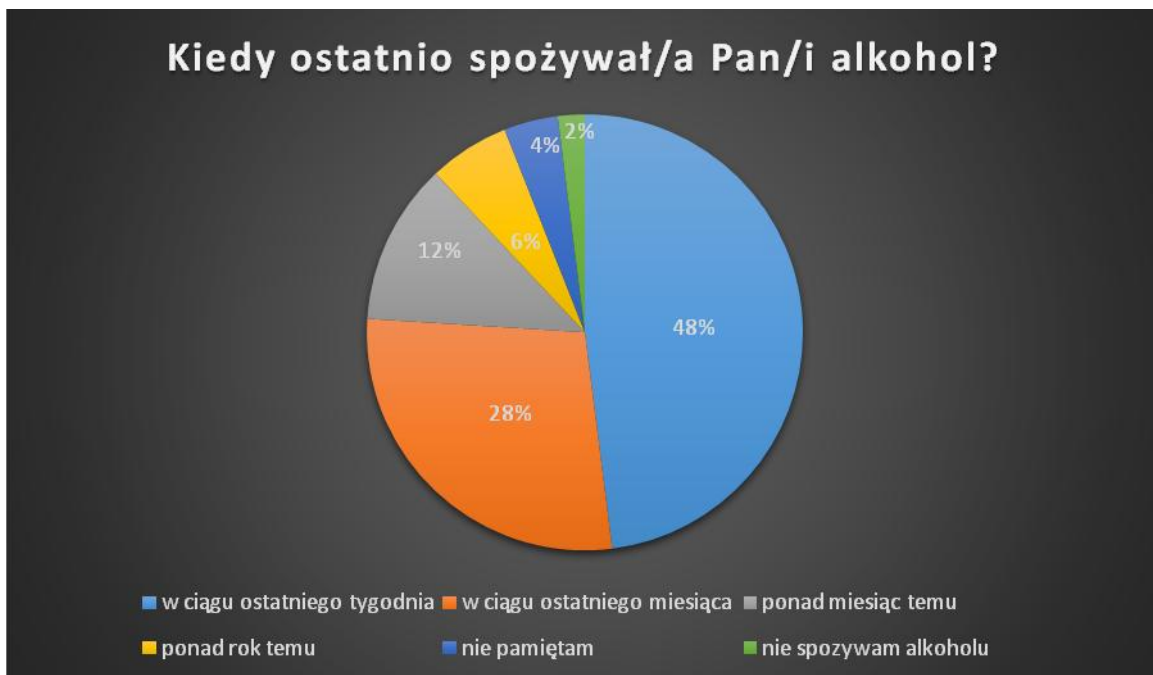
Rok	Średnio na 1 mieszkańca w litrach 100% alkoholu
2006	8,79
2007	9,21
2008	9,58
2009	9,06
2010	9,02
2011	9,25
2012	9,16
2013	9,67
2014	9,4

Jeżeli chodzi o okres, jaki minął od ostatniego spożycia alkoholu, najczęściej był to ostatni tydzień (48%). Znacznie mniej osób spożywało alkohol w ciągu miesiąca od momentu badania (28%), a 12 % ponad miesiąc temu. 6 % osób wypilo alkohol ponad rok temu, 4% nie pamięta kiedy ostatnio spożywało alkohol, a 2 % nie spożywa alkoholu w ogóle.

¹ Na podstawie raportu PAPRA (<http://www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki>).

² Na podstawie raportu PAPRA (<http://www.parpa.pl/index.php/badania-i-informacje-statystyczne/statystyki>).

Diagram. Kiedy ostatnio spożywał/a Pan/i alkohol?

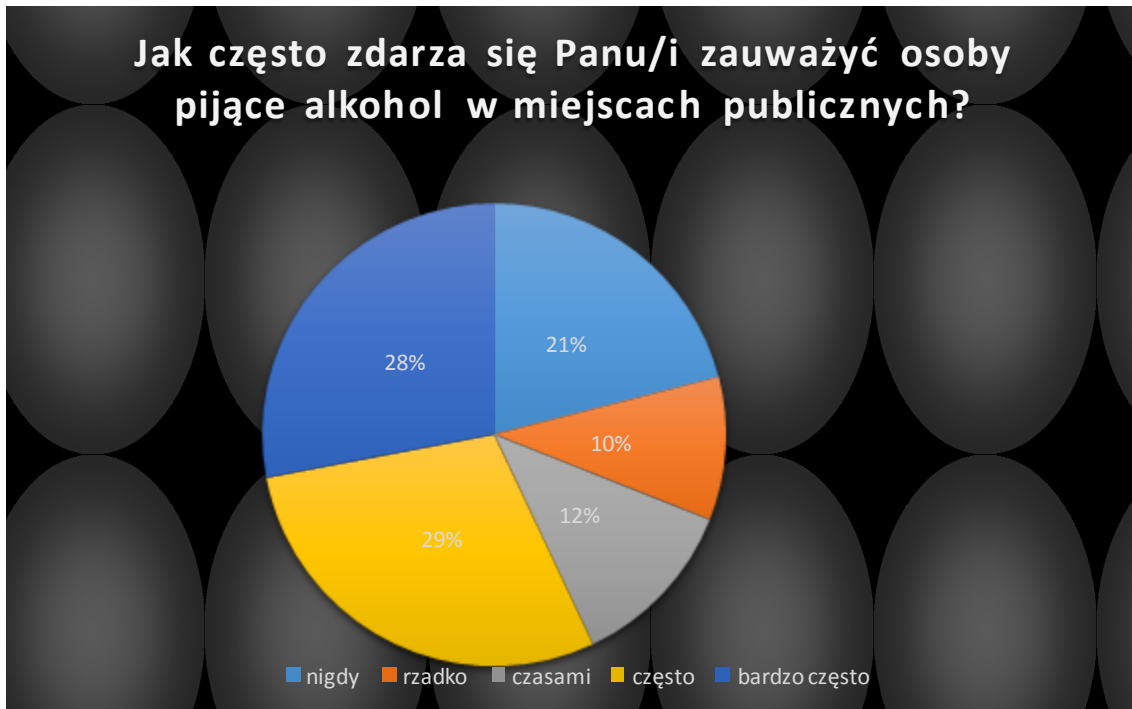
72% respondentów przyznaje, że zna osobę uzależnioną od alkoholu.

Diagram. Czy zna Pan/i osobę uzależnioną od alkoholu?

Co trzeci ankietowany ocenia, że często lub bardzo często widuje osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych. Co czwarta osoba nie widuje wcale takich osób, zaś czasami z tego typu sytuacją spotyka się 12% mieszkańców.

Diagram. Jak często zdarza się Panu/i zauważyć osoby pijące alkohol w miejscach publicznych?

44% badanych słyszało o przypadkach kierowania pojazdem po spożyciu alkoholu. Według 18% zdarza się to często lub bardzo często (szczegółowe dane prezentowane są na wykresie). Jeśli chodzi o doświadczenia samych respondentów, to 9 osób przyznało, że prowadziło samochód pod wpływem alkoholu. 123 osoby nigdy nie prowadziły pojazdu w stanie nietrzeźwym.

Diagram. Jak często osoby z Pana/i otoczenia prowadzą pojazdy po spożyciu alkoholu?

Ponad 40% respondentów po raz pierwszy spożyła alkohol przed 18 rokiem życia. 34% osób wypilo alkohol mając już 18 lat, a 24% nie pamięta w jakim wieku wypily pierwszy raz alkohol.

Diagram. W jakim wieku Pan/i po raz pierwszy wypil/a alkohol?

Diagram. Jaki napój alkoholowy spożywał/a Pan/i podczas pierwszego kontaktu z alkoholem?

42% respondentów wypilo alkohol przed 18 rokiem życia, najczęściej było to piwo (64%), wino (12%), a także wódka (24%).

Poglądy ankietowanych na temat przychodzenia do pracy w stanie nietrzeźwości oraz picia alkoholu w pracy są podobne – w 94% są przeciwni tego typu sytuacjom. Podobna jednoznaczna opinia panuje na temat tego, czy alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy niż ten zawarty w wódce – z tym stwierdzeniem nie zgadza się 91 % osób.

Diagram. Alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy niż alkohol w wódce.

Kolejna pula pytań dotyczyła kwestii alkoholu w środowisku młodzieży z gminy Radomyśl Wielki. Pocięszające jest to, iż tylko nieco ponad 1/4 ankietowanych słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu niepełnoletniej osobie. Prawie połowa osób uznaje, iż młodzież spożywa alkohol często, czasami 30%, a rzadko 18%.

Diagram. Czy słyszał Pan/i o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim?

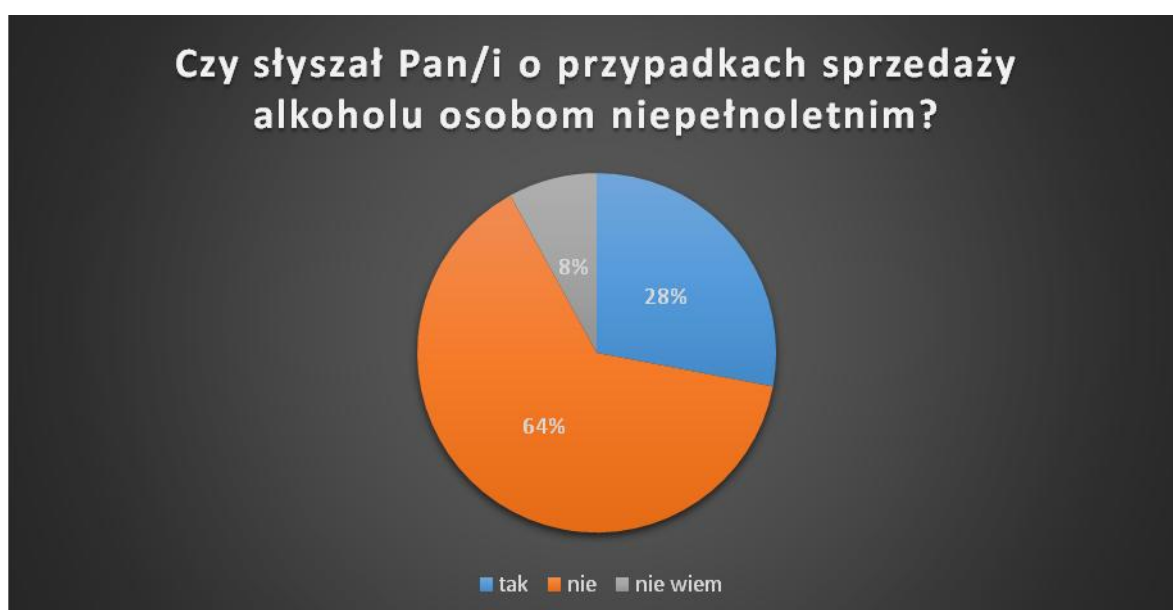

Diagram. Jak często zdarza się, że niepełnoletnie osoby spożywają alkohol?

Za podwyższeniem wieku spożywania alkoholu jest ponad 40% respondentów, z czego połowa podniosłaby ten wiek do 20 lub 21 lat. Poszczególne odpowiedzi zostały przedstawione na wykresie.

Diagram. Od którego roku życia powinni być dozwolone spożywanie alkoholu?

Narkotyki

Choć problem narkotykowy nie jest postrzegany jako istotne zagrożenie w gminie Radomyśl Wielki, to 16% respondentów twierdzi, że zna osobiście kogoś, kto zażywa narkotyki. Co więcej, ponad 30% ankietowanych uważa, że młodzież w gminie jest narażona na kontakt ze środkami odurzającymi. Prawie 40% osób jest zdania, że nietrudno jest uzyskać dostęp do narkotyków, co prezentuje poniższy wykres.

Diagram. Czy trudno jest uzyskać dostęp do narkotyków w gminie Radomyśl Wielki?

Przekonania dotyczące problemów narkotykowych wśród badanych przedstawiają się następująco. 54% ankietowanych uważa, że staje się on coraz ważniejszy w dzisiejszych czasach i może dotknąć każdego, tak jak problem alkoholowy. Jednocześnie 64% zgadza się, że nawet jednorazowy kontakt z narkotykiem może uzależnić, a 23 % zalegalizowałoby miękkie narkotyki, takie jak marihuana.

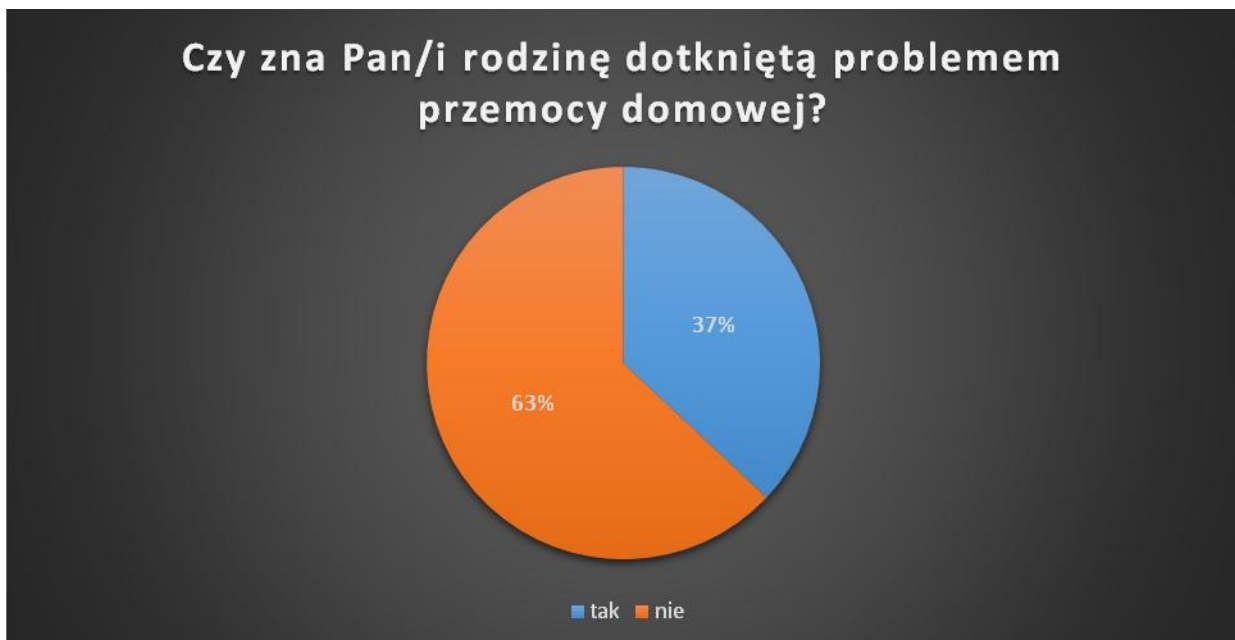
Diagram. Czy nawet jednorazowy kontakt z narkotykiem może uzależnić?

Przemoc domowa

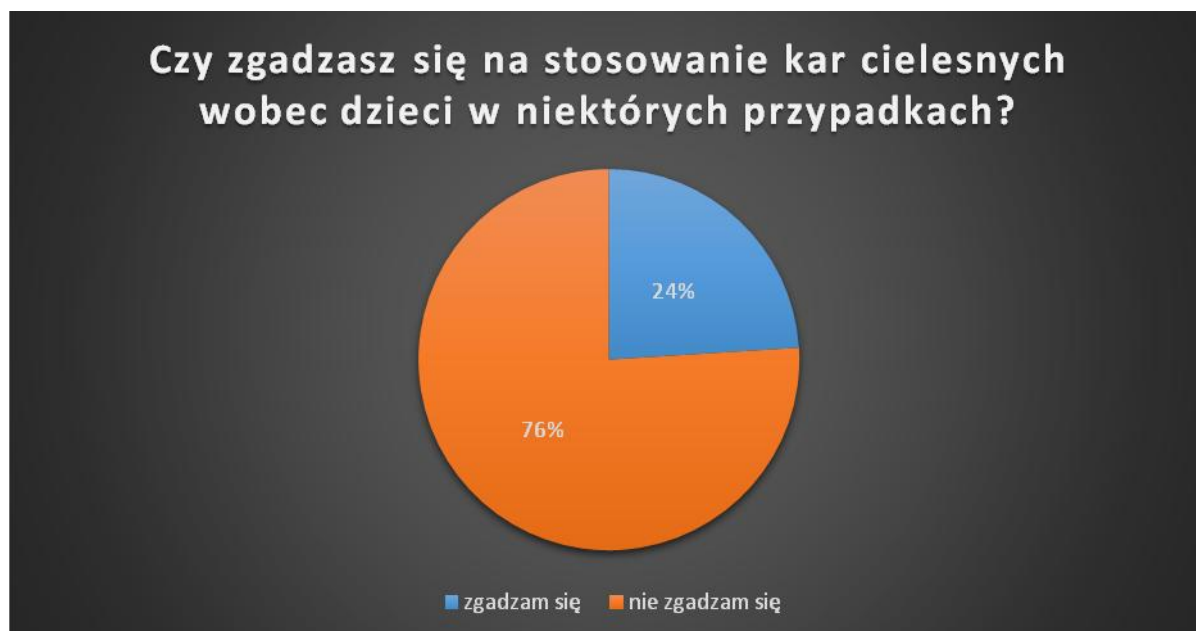
Problem przemocy domowej został określony przez respondentów jako bardzo ważny. Ponad 30% respondentów twierdzi, że zna osobiście jakąś rodzinę dotkniętą tym problemem.

Diagram. Czy zna Pan/i rodzinę dotkniętą problemem przemocy domowej?

Alarmujący jest fakt, iż 24% badanych dopuszcza stosowanie kar fizycznych wobec dzieci. Większość osób nie zgadza się na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci.

Diagram. Czy zgadzasz się na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci w niektórych przypadkach?

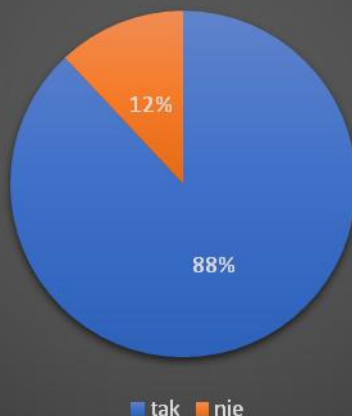
Problemy społeczne w opinii sprzedawców napojów alkoholowych w gminie Radomyśl Wielki

Badanie ankietowe sprzedawców zostało przeprowadzone na próbie 25 osób. 9 osób słyszało o przypadkach sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim w gminie Radomyśl Wielki. 16 osób stwierdziło, że nie słyszało o takich sytuacjach. Żaden sprzedawca nie zaznaczył, iż zdarzyła mu się sytuacja, aby niepełnoletniej osobie sprzedać alkohol.

U większości sprzedawców zdarzały się sytuacje, iż osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol.

Czy zdarzyło się Panu/i prosić o okazanie dowodu tożsamości osobę, która wyglądała na niepełnoletnią a chciała kupić alkohol?

Na pytanie czy klienci spożywają alkohol na terenie sklepu wszyscy zgodnie zaznaczyli, że nie.

Siedmiu sprzedawców zaznaczyło, iż zdarzały się sytuacje, w których musieli wzywać policję z powodu zakłócania porządku przez osobę pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży alkoholu lub w jego pobliżu.

Sprzedawcy pytani o to jak często zdarzają się sytuacje, że nietrzeźwa osoba chciała kupić alkohol odpowiedzieli następująco: nigdy- 11%, rzadko- 6%, czasami- 39%, często- 32% oraz bardzo często- 12%.

Szczegółowe odpowiedzi na pytanie czy zdarzały się sytuacje sprzedaży alkoholu osobie nietrzeźwej przedstawia wykres.

Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej/wyglądającej na nietrzeźwą?

Jak często zdarza się Panu/i sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej/wyglądającej na nietrzeźwą?

Problemy społeczne w opinii dzieci i młodzieży w gminie Radomyśl Wielki- szkoła gimnazjalna

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone na próbie 211 uczniów Gimnazjum Publicznego w Radomyślu Wielkim, z czego 89 stanowiły dziewczęta, a 122 – chłopcy. Zostało ono zrealizowane podczas zajęć lekcyjnych we wrześniu 2017 roku. Wiek respondentów wahał się od 13 do 16 lat, a przeciętnie było to 14 lat. Jeśli chodzi o społeczno – materialną sytuację rodzinną uczniów, to 43 % respondentów zaznaczyło, iż oboje rodzice zarabiają, a w przypadku 31% pracuje tylko ojciec, w 16% tylko mama, w 10 % nie pracuje ani mama ani tata.

Diagram. Czy Tвої rodzice pracują?

Poczucie bezpieczeństwa

Bezpiecznie w swojej klasie czuje się 89% uczniów, odpowiedzi „czasem tak, a czasem nie” udzieliło 6% uczniów. Jeśli jednak chodzi o teren szkoły, to odsetek ten jest nieco mniejszy – wynosi 83%. Brak poczucia bezpieczeństwa w swojej klasie deklaruje w sumie 5% ankietowanych, zaś w szkole –7%. Wyniki przedstawiono na wykresach poniżej.

Diagram. Czy czujesz się bezpiecznie w swojej klasie?

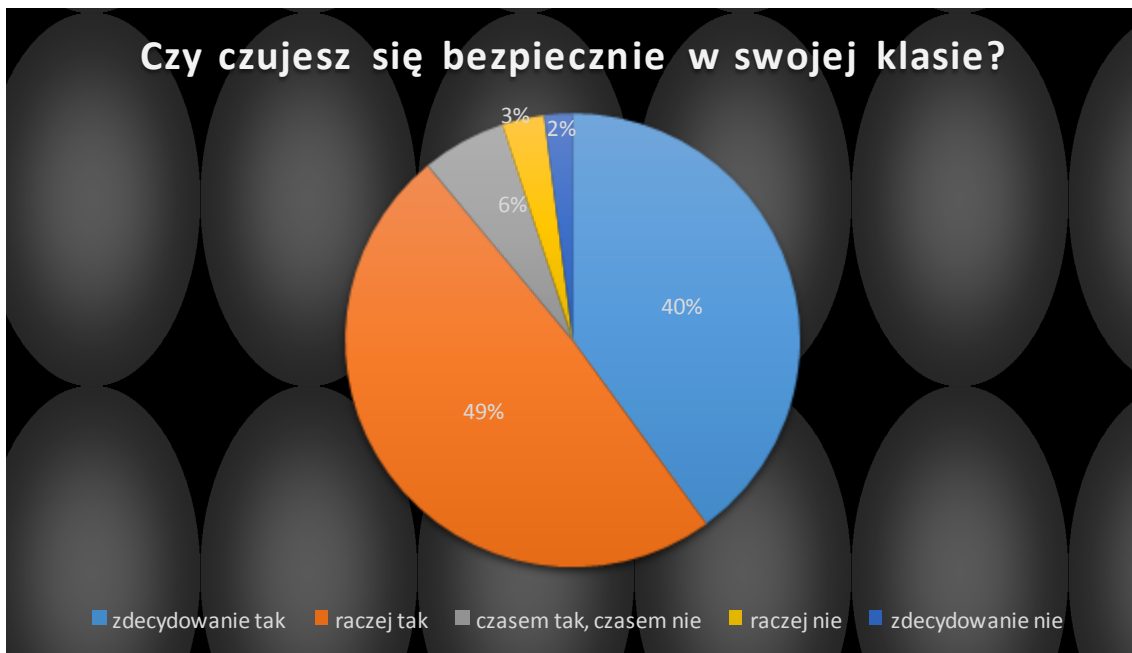
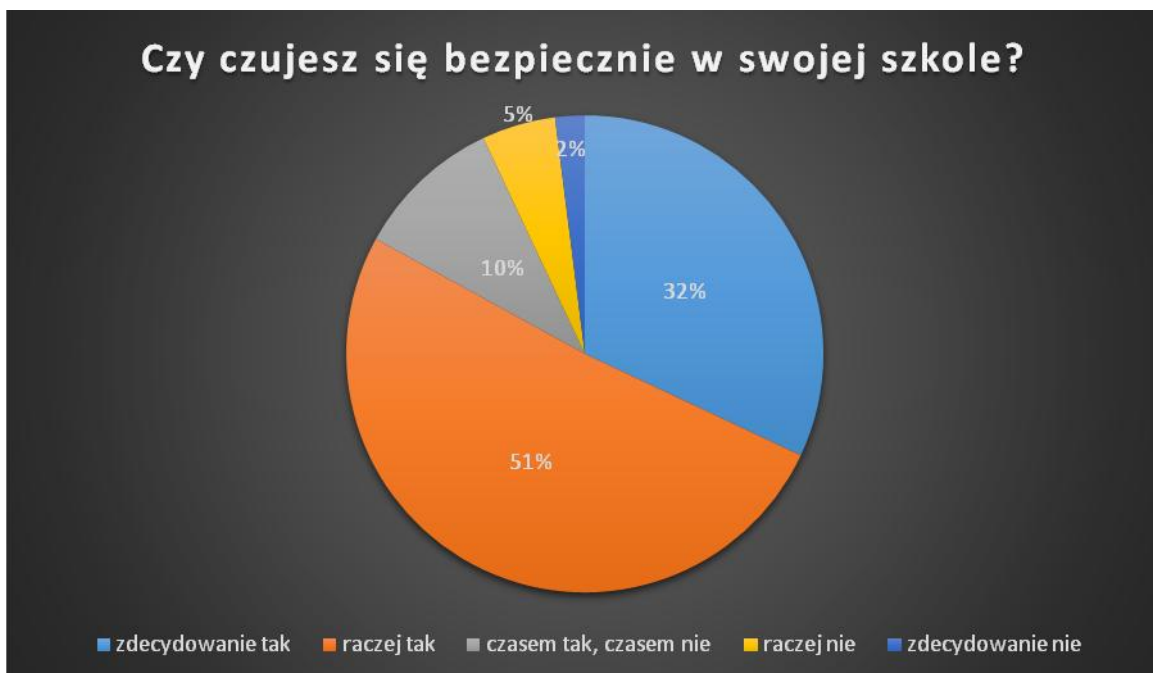

Diagram. Czy czujesz się bezpiecznie w swojej szkole?

Przemoc w szkole

Pytania na temat częstotliwości zachowań związanych z przemocą w szkole zostały podzielone na dwie grupy – dotyczące ogólnych sytuacji obserwowanych przez respondenta w środowisku szkolnym oraz bezpośrednio dotyczące jego osoby jako poszkodowanego. Ankietowani określali na skali od 1 do 5, jak często pewne sytuacje mają miejsce – ocena „1”

oznaczała, że nigdy, „2” – rzadziej niż raz w miesiącu, „3” – przynajmniej raz w miesiącu, „4” – przynajmniej raz w tygodniu, zaś „5” – codziennie.

W gimnazjum najczęściej – kilka razy w miesiącu, dochodzi do agresji werbalnej – przezywania, wyśmiewanie innych, obgadywania, i cyberprzemocy. Pozostałe rodzaje przemocy, takie jak przemoc fizyczna czy izolacja społeczna zdarzają się dość rzadko – rzadziej niż raz w miesiącu. Szczegóły prezentuje zestawienie poniżej.

Tabela. Ocena częstotliwości występowania poszczególnych rodzajów przemocy w szkole. Odpowiedzi uczniów gimnazjum.

	Rodzaj przemocy	Średnia ocena
1.	Przezywanie	3,4
2.	Wyśmiewanie	3,1
3.	Obgadywanie	3,1
4.	Wulgarnie lub złośliwe komentowanie treści dotyczącej danej osoby w Internecie	3,0
5.	Niechęć do pracy w grupie z kimś z klasy	2,8
6.	Wysyłanie obraźliwych smsów lub mms-ów	2,8
7.	Bicie, kopanie, poszturchiwanie	2,2
8.	Umieszczanie w Internecie filmów lub zdjęć bez zgody osób, które na nich są	1,9
9.	Dotykanie osób, które nie wyrażają na to zgody	1,7
10.	Groźenie	1,4
11.	Zamykanie w pomieszczeniach	1,3
12.	Kradzieże	1,3
13.	Wymuszanie pieniędzy	1,1

W przypadku osobiście doświadczanej przemocy, częstotliwość zachowań jest jeszcze mniejsza. Ogólnie wszystkie sytuacje zdarzają się dość rzadko – około raz w miesiącu lub rzadziej. Przeważa agresja werbalna (obgadywanie, przezywanie, wyśmiewanie). Prawie wcale nie dotyczy ich cyberprzemoc oraz kradzieże i wymuszenia.

Tabela. Ocena częstotliwości doświadczania poszczególnych rodzajów przemocy w szkole przez respondentów. Odpowiedzi uczniów gimnazjum.

	Rodzaj przemocy	Średnia ocena
1.	Obgadywanie	3,0
2.	Przezywanie	2,9
3.	Wyśmiewanie	2,9
4.	Niechęć do pracy w grupie z kimś z klasy	2,7
5.	Dotykanie osób, które nie wyrażają na to zgody	2,2
6.	Wysyłanie obraźliwych smsów lub mms-ów	2,1
7.	Bicie, kopanie, poszturchiwanie	1,7
8.	Wulgarnie lub złośliwe komentowanie treści dotyczącej danej osoby w Internecie	1,6
9.	Umieszczanie w Internecie filmów lub zdjęć bez zgody osób, które na nich są	1,6
10.	Groźenie	1,4
11.	Wymuszanie pieniędzy	1,2
12.	Zamykanie w pomieszczeniach	1,1
13.	Kradzieże	1,0

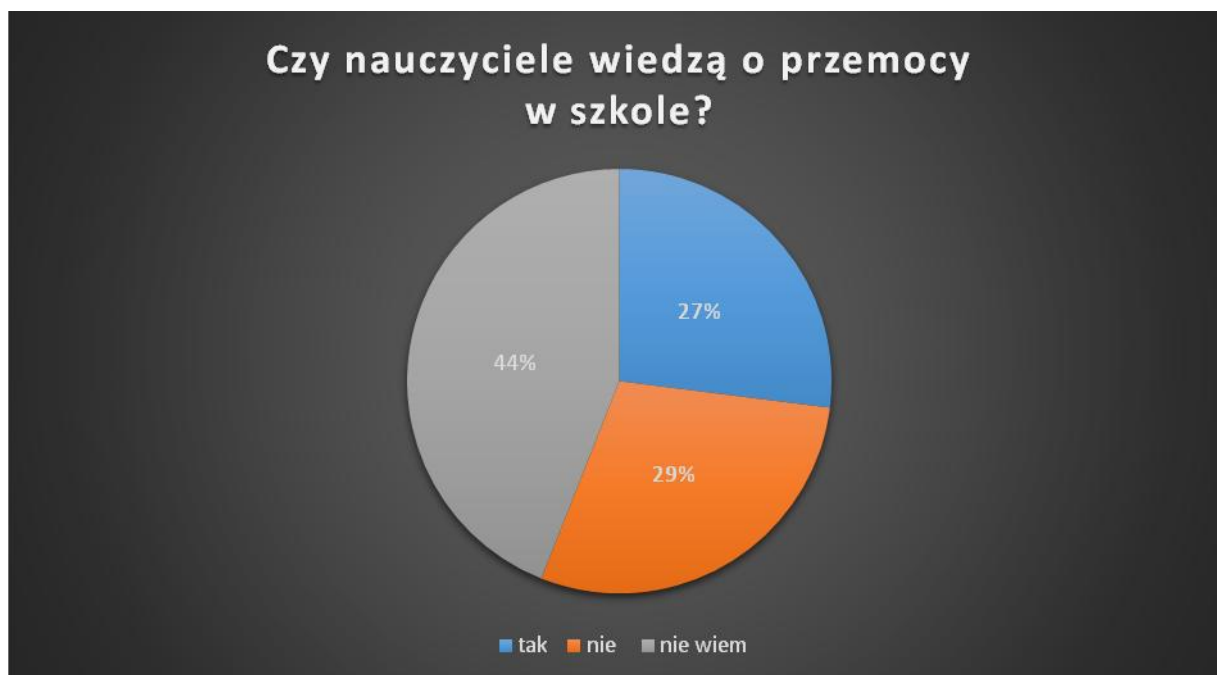
Miejsca, w których najczęściej dochodzi do tego typu sytuacji to zdaniem ankietowanych korytarz szkolny (58%). Do sytuacji przemocy dochodzi także w szatni (38%), w toalecie (31%), na boisku szkolnym (20%) oraz poza terenem szkoły (16%). Rzadziej dzieje się to w salach lekcyjnych.

Tabela. Gdzie najczęściej dochodzi do przemocy w szkole? Odpowiedzi uczniów gimnazjum.

	Miejsce gdzie dochodzi do przemocy w szkole	% osób, które zazaczyło tą odpowiedź
1.	Na korytarzu szkolnym	58
2.	W szatni szkolnej	38
3.	Na boisku szkolnym	20
4.	W sali lekcyjnej	14
5.	W toalecie	31
6.	Poza terenem szkoły	16

Ankietowani w urozmaicony sposób reagują na zjawisko przemocy w szkole. 8% ankietowanych przyznaje, że biernie obserwuje sytuację (17 osób), a co czwarta odchodzi jak najdalej. 34% deklaruje, że stara się bronić poszkodowanego. Nauczyciela lub wychowawcę informuje 36% uczniów. Niepokojące jest to, że 5% przyłącza się do wyśmiewania lub bicia. 44% ankietowanych nie jest pewna, czy nauczyciele wiedzą o sytuacjach przemocy w szkole, 29% uważa, iż nauczyciele nie wiedzą co się dzieje a 27% uważa, że wiedzą.

Diagram. Czy nauczyciele wiedzą o przemocy w szkole?

Najczęstszym rozwiązaniem stosowanym przez grono pedagogiczne jest odsyłanie uczniów do dyrektora lub pedagoga szkolnego (58%), a także próba pogodzenia zwaśnionych stron i wyjaśnienia sytuacji, co dotyczy według uczniów co trzeciej sytuacji. Częściej nauczyciele upominają sprawców na osobności niż przy całej klasie. Pozostałe rozwiązania, takie jak wezwanie policji, nie są często stosowane. 14% respondentów uznało, iż nauczyciele ignorują doniesienia o sytuacji przemocy i nic nie robią, aby je rozwiązać.

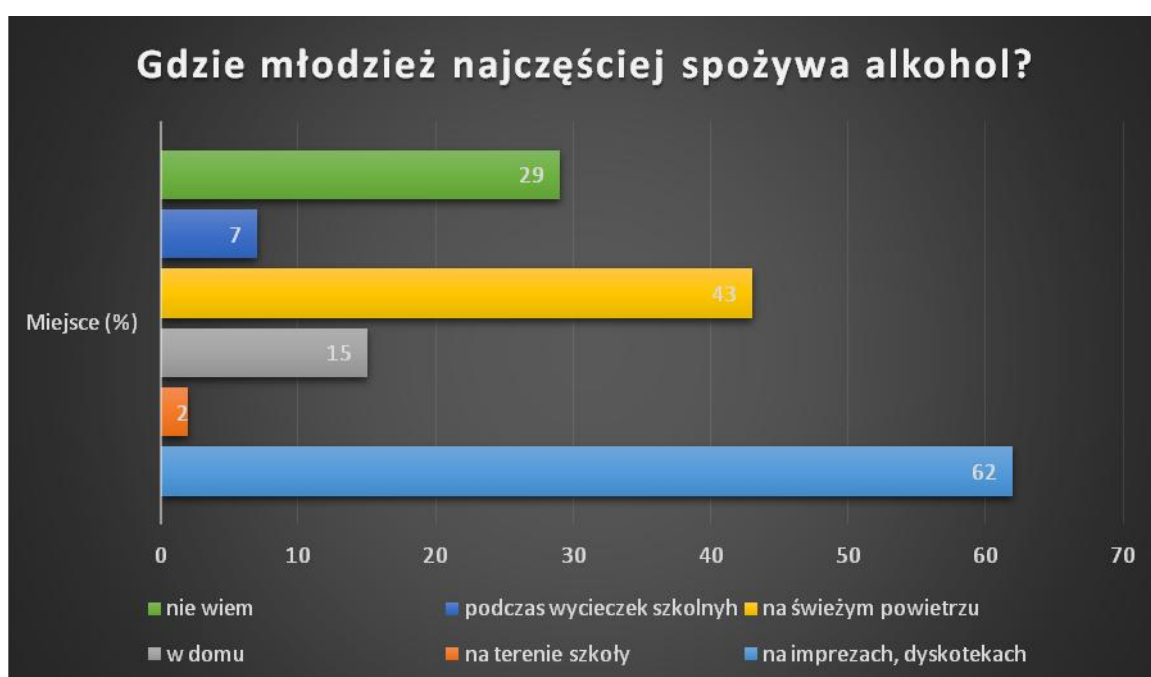
Aż 21% gimnazjalistów nie zwróciłby się do nikogo o pomoc w przypadku przemocy szkolnej. Wśród pozostałych największym zaufaniem cieszą się rówieśnicy (44%), mama (36%), tata (29%). Co czwarta osoba szukałaby pomocy u rodzeństwa. Spośród pracowników szkoły największym zaufaniem cieszy się pedagog, z którym porozmawiałoby 19% ankietowanych i wychowawca 11%. Żadna z osób nie zaznaczyła, iż zadzwoniłaby do pracownika telefonu zaufania.

Ankietowanych zapytano także o ich przekonania na temat tego, kim jest przeciętny sprawca przemocy. Najczęściej odpowiadano, że jest to chłopak, który często wagaruje i uzyskuje słabe oceny w nauce. Nie wskazywano na różnice ze względu na klasę i wiek.

Alkohol

Zdaniem uczniów gimnazjum, młodzież najczęściej spożywa alkohol na imprezach i dyskotekach (62%) oraz na świeżym powietrzu (43%). Znacznie rzadziej dzieje się to w domu (15%) i podczas wycieczek szkolnych (7%). Cztery osoby uznały, że picie alkoholu ma miejsce w szkole. Wykres prezentuje częstość poszczególnych odpowiedzi.

Wykres. Gdzie młodzież najczęściej spożywa alkohol?

Prawie 60% gimnazjalistów upatruje w picie alkoholu sposobu na zaistnienie w grupie, zaimponowania innym i dla lepszej zabawy, wyluzowania. Co trzeci uważa, że picie alkoholu służy dotrzymanywaniu innym towarzystwa. Dla co czwartego respondenta spożywanie alkoholu to sposób na radzenie sobie z problemami w rodzinie czy szkole. Najmniej popularnym motywem jest nuda. Szczegóły znajdują się na wykresie poniżej.

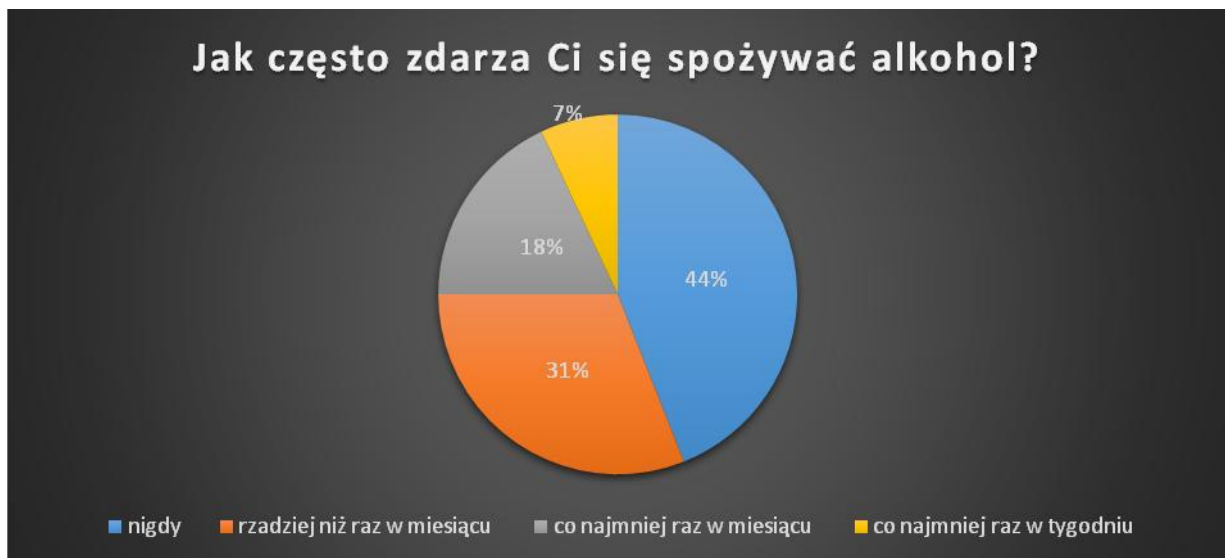
Wykres. Dlaczego młodzież sięga po alkohol?

Ankietowani określali, jakie są możliwości uzyskania dostępu do alkoholu przez niepełnoletnie osoby. Najczęściej, bo w 56% przypadków, odbywa się to za pośrednictwem obcych ludzi pod sklepem. W 32% respondenci proszą starszych kolegów o zakup alkoholu. 13 respondentów przyznało, że sami sobie kupują alkohol, a 18% osób przyznało się, iż podkrađa alkohol rodzicom w domu.

44% uczniów gimnazjum przyznaje, że nigdy nie spożywało alkoholu. 31% pije alkohol rzadziej niż raz w miesiącu, a 18% ma kontakt z takimi napojami kilka razy w miesiącu. Do spożycia napojów alkoholowych kilka razy w tygodniu przyznaje się 7% badanych. Rozkład odpowiedzi został zaprezentowany na wykresie.

Diagram. Jak często zdarza Ci się spożywać alkohol?

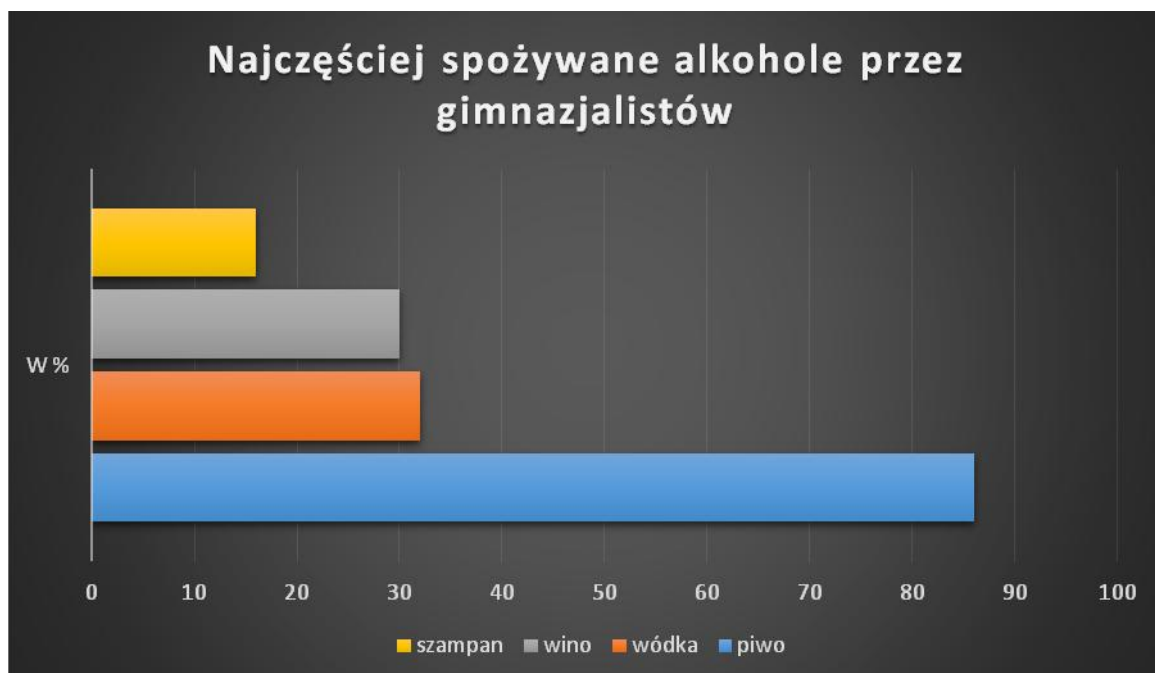

Wiek, w jakim po raz pierwszy gimnazjaliści spożywali alkohol, w badanej próbie wyniósł przeciętnie 15 lat, a najczęściej było to 14 – 15 lat.

Rodzice uczniów w 74% przypadków nie wiedzą, że ich dzieci spożywają alkohol. 82% rodziców jest całkowicie przeciwnych spożywaniu alkoholu przez osoby niepełnoletnie.

Najczęściej spożywanym przez uczniów gimnazjum alkoholem jest piwo (86%), w dalszej kolejności respondenci podawali wódkę (32%), wino (30%) i szampan (16%).

Wykres. Najczęściej spożywane alkohole przez gimnazjalistów

Kolejna pula pytań dotyczyła przekonań uczniów gimnazjum na temat alkoholu i jego spożywania. Zestawienie opinii na temat wybranych twierdzeń przedstawione zostało poniżej.

Diagram. Czy alkohol pomaga w trudnych sytuacjach?

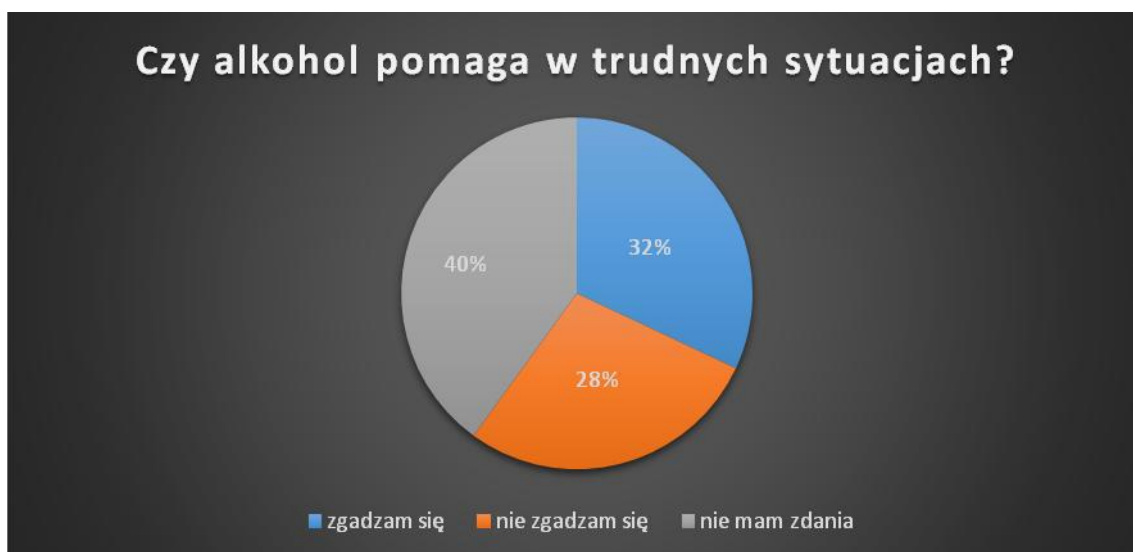

Diagram. Czy spożywanie alkoholu przed 18 rokiem życia powinno być dozwolone przez prawo?

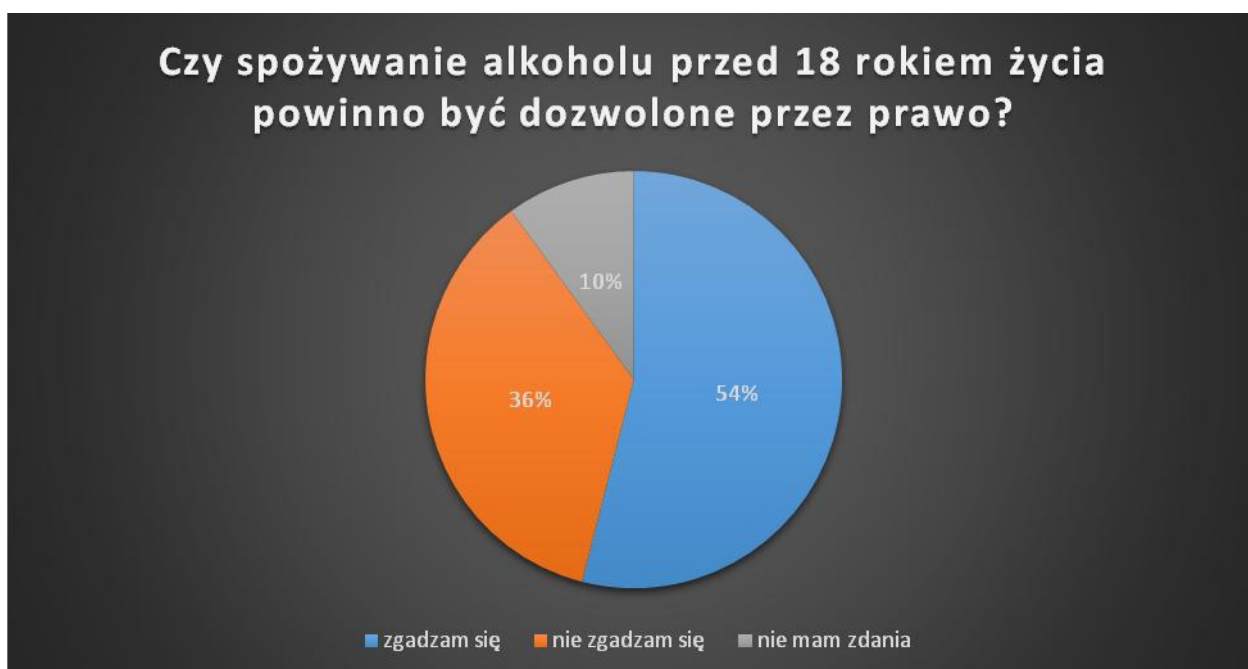

Diagram. Piwo to nie alkohol

Uczniowie gimnazjum najczęściej alkohol kupują poza gminą (23%) oraz od starszych kolegów (11%). Znaczna ilość uczniów zaznaczyło, iż nie piją alkoholu (43%). Szczegółowe odpowiedzi umieszczone są na wykresie.

W kolejnym pytaniu młodzież odpowiadała na pytanie: czy zdarzały się sytuacje aby sprzedawca odmówił sprzedaży alkoholu motywując niepełnoletnością kupującego.

Gimnazjaliści najczęściej zaznaczali odpowiedzi, iż często zdarzają się takie sytuacje (24%) oraz czasami (23%). Z wszystkich uczniów gimnazjum aż 39 % zaznaczyło, że nigdy nie chciało kupić alkoholu. Szczegółowe odpowiedzi umieszczone są na wykresie.

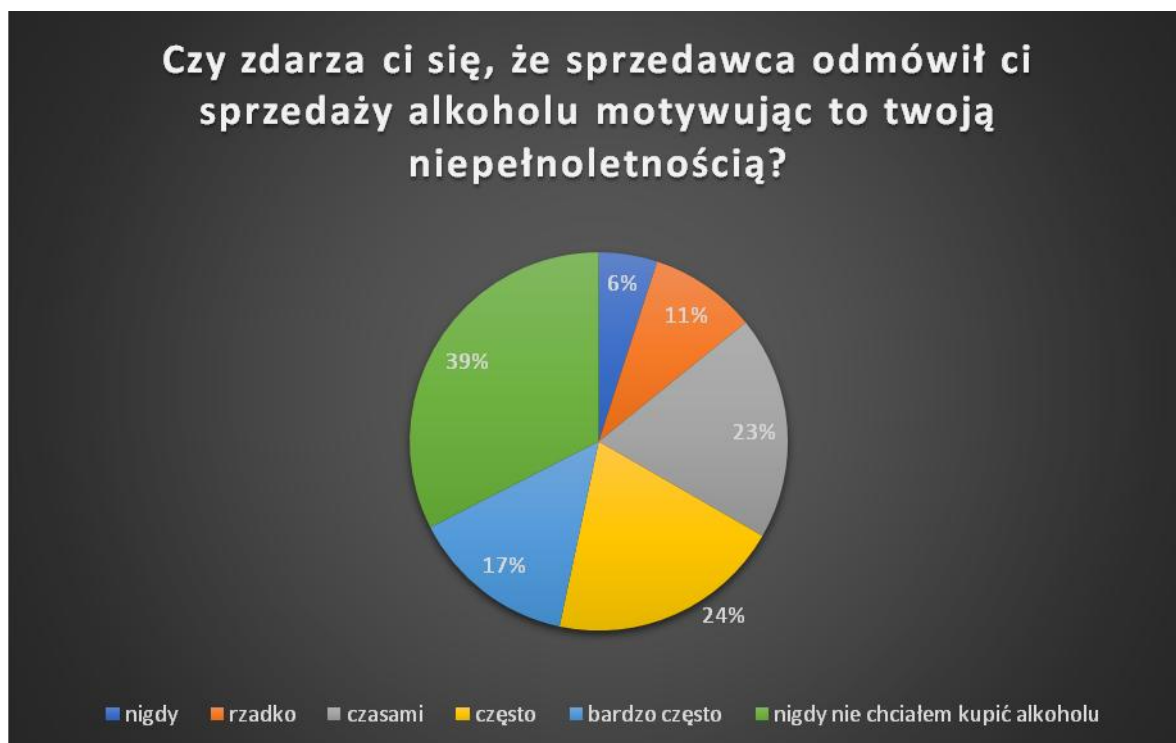

Diagram. Czy szkolne akcje profilaktyczne dotyczące spożywania alkoholu są skuteczne?

Narkotyki

Ponad 70% uczniów gimnazjum twierdzi, że w ich szkole nie ma problemu z narkotykami, 18% nie ma zdania na ten temat. 14% osób zna osobiście osobę, która zażywa narkotyki, a 8% twierdzi, iż w ich szkole są uczniowie, którzy biorą narkotyki. Dwadzieścia cztery osoby przyznało, że przynajmniej raz w życiu zażywały narkotyki – marihuanę.

Diagram. W mojej szkole nie ma problemów z narkotykami

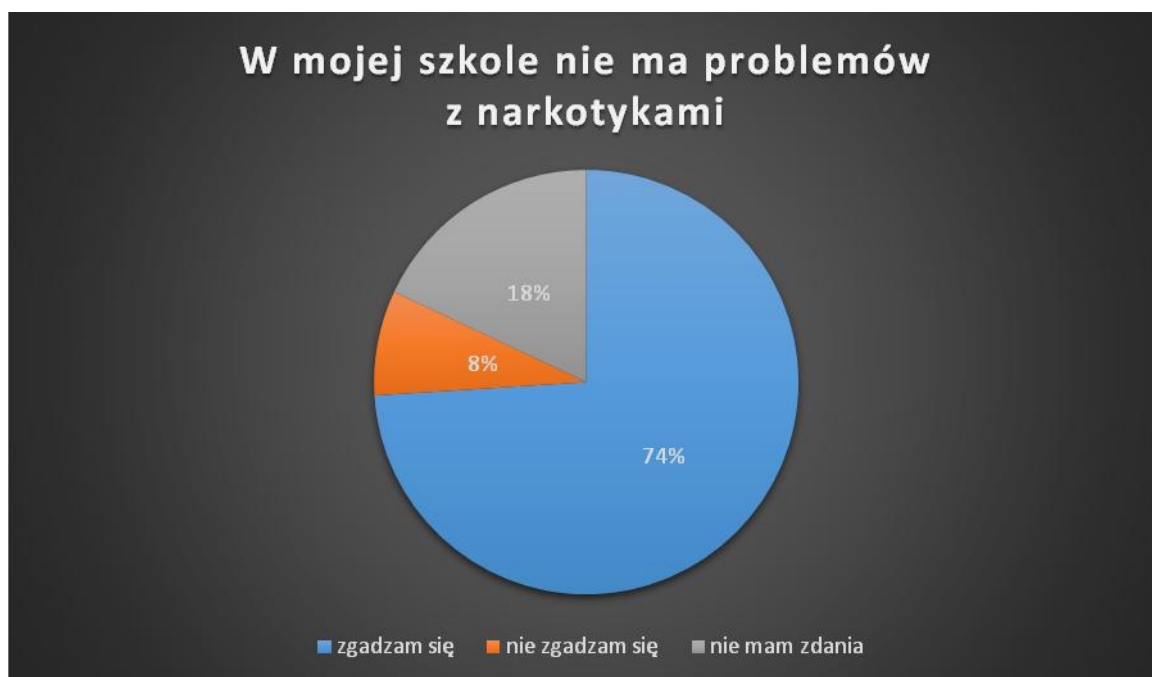
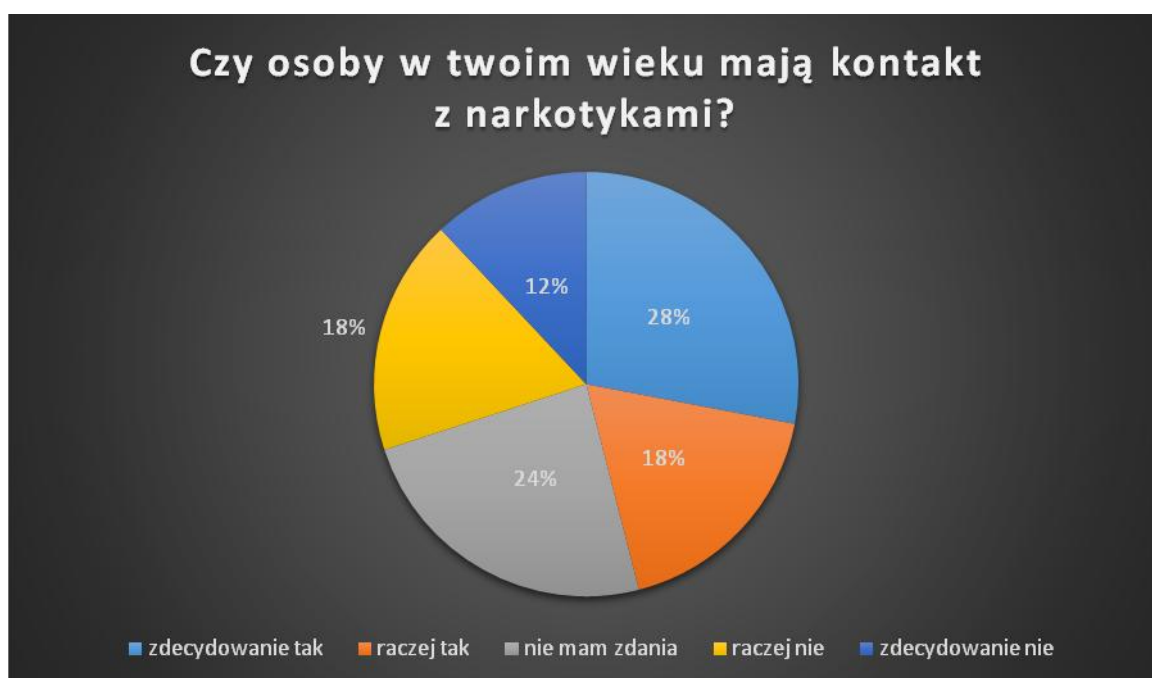

Diagram. Czy osoby w twoim wieku mają kontakt z narkotykami?

Prawie 30% ankietowanych uważa, że zdobycie narkotyków przez osoby w ich wieku jest łatwe i nie stanowi trudności, ponad 50% nie wie czy zdobycie narkotyków jest trudne.

Diagram. Czy zdobycie narkotyków przez osoby w Twoim wieku są trudne?

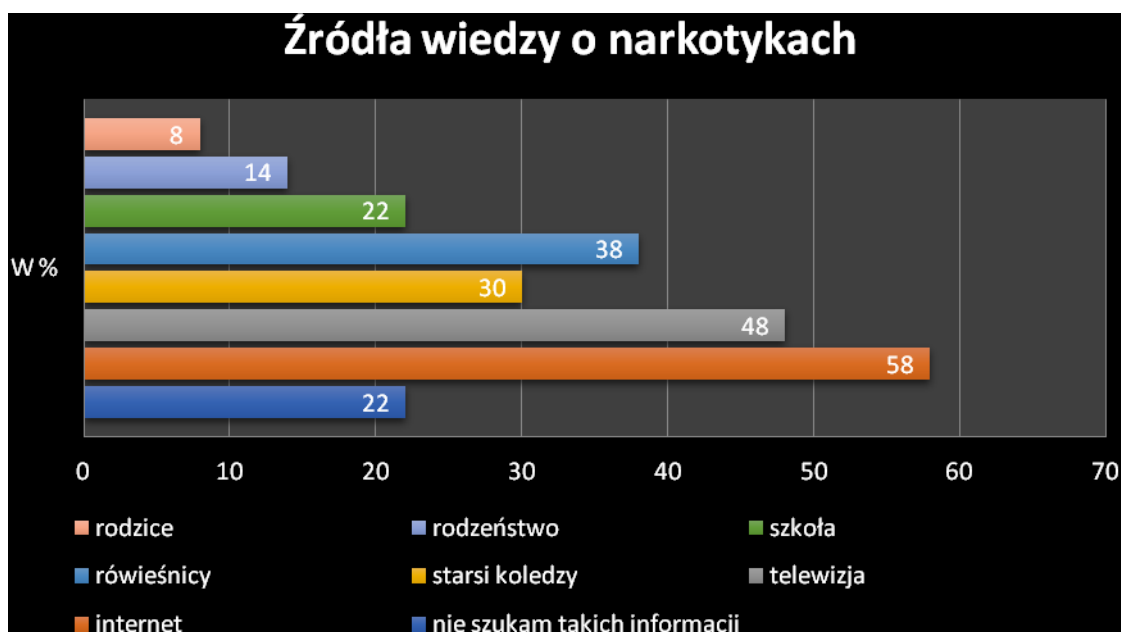
Jeżeli chodzi o żywione przez młodzież przekonania na temat narkotyków, to dość liczną grupę stanowią osoby niezdecydowane co do swoich poglądów i opinii – w każdym pytaniu to około 15-25% badanych. Respondenci uważają wszystkie narkotyki za niebezpieczne. 19 osób chciałoby zalegalizowania miękkich narkotyków.

Jeżeli chodzi o świadomość zagrożeń, jakie niesie za sobą zażywanie poszczególnych narkotyków, to 32% ankietowanych ogólnie się co do nich orientuje. W sumie ponad 50% ma niewielką lub żadną wiedzę na temat skutków, jakie powodują środki psychoaktywne. Ponad 60% badanych gimnazjalistów za główne źródła informacji o narkotykach podaje media – Internet lub telewizję. Rzadziej są to koledzy - rówieśnicy lub osoby ze starszych klas oraz rodzice.

Diagram. Czy wiesz jakie są skutki zażywania narkotyków?

Wykres. Źródła wiedzy o narkotykach

Gimnazjaliści według deklaracji zażywają narkotyki z dwóch głównych powodów – z ciekawości (36%) oraz chęci zaimponowania innym, zaistnienia w grupie (29%). Nuda (20%) oraz chęć sprawdzenia siebie (16%) stanowią następne w kolejności motywy. Respondenci rzadziej postrzegają środki psychoaktywne jako sposób radzenia sobie z trudnościami w szkole (16%) lub w rodzinie (10%).

Wykres. Z jakich powodów młodzież sięga po narkotyki?

W przypadku problemu narkotykowego lub alkoholowego, ankietowani z gimnazjum najchętniej zwróciliby się o pomoc do członka rodziny (najczęściej mamy, w dalszej kolejności do taty oraz rodzeństwa). Co trzecia osoba pomocy szukałaby u rówieśników. W sumie do pracowników szkoły – pedagoga, wychowawcy lub innego nauczyciela, zwróciliby się 28% osób. Samodzielnie swoje problemy rozwiązywałby co piąty uczeń gimnazjum.

Wykres. Kogo poprosiłbyś o pomoc gdybyś miał problem związany z zażywaniem narkotyków lub spożywaniem alkoholu?

Problemy społeczne w opinii młodzieży w gminie Radomyśl Wielki - uczniowie technikum i zasadniczej szkoły zawodowej

Badanie zostało przeprowadzone na 94- osobowej grupie uczniów technikum i zasadniczej szkoły zawodowej w Zespole Szkół w Radomyślu Wielkim. Odbyło się ono we wrześniu 2017 roku podczas zajęć lekcyjnych. W grupie badanej znalazło się 36 dziewcząt i 58 chłopaków. Oboje rodzice pracują w przypadku 46%, pracuje tylko tata w 29%, a w 10% tylko mama. Oboje rodzice nie pracują u 15% ankietowanych.

Diagram. Czy Twoi rodzice pracują?

Poczucie bezpieczeństwa

Bezpiecznie w swojej szkole czuje się 84% uczniów, a w klasie – 88%.

Szczegóły prezentują wykresy.

Diagram. Czy czujesz się bezpiecznie w swojej klasie?

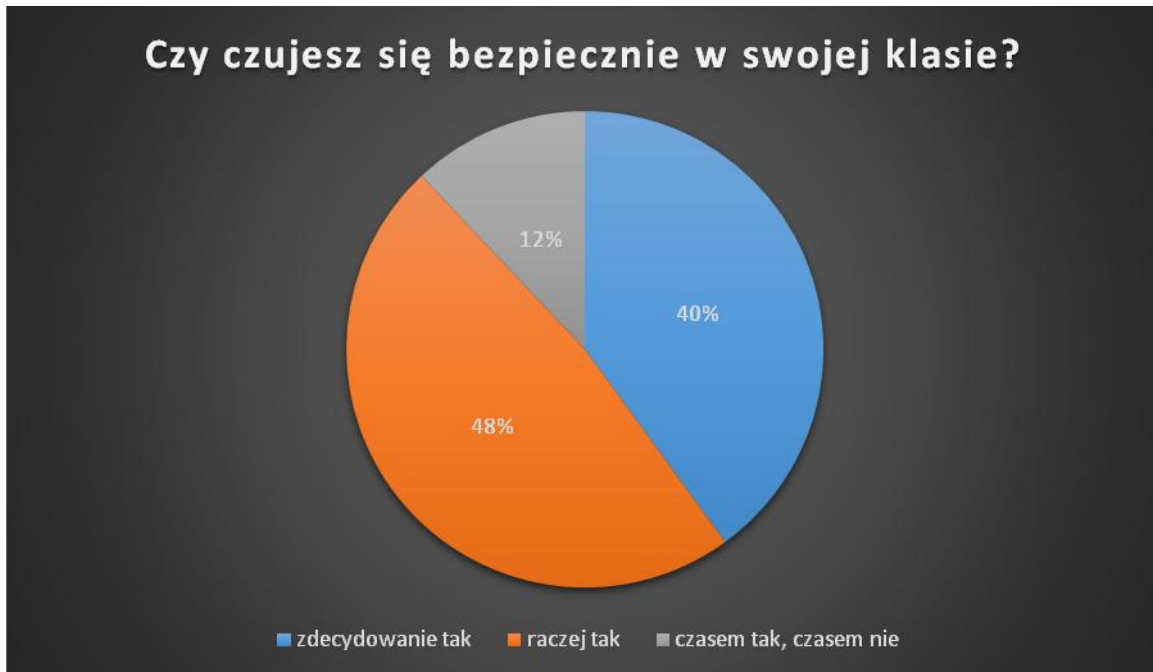
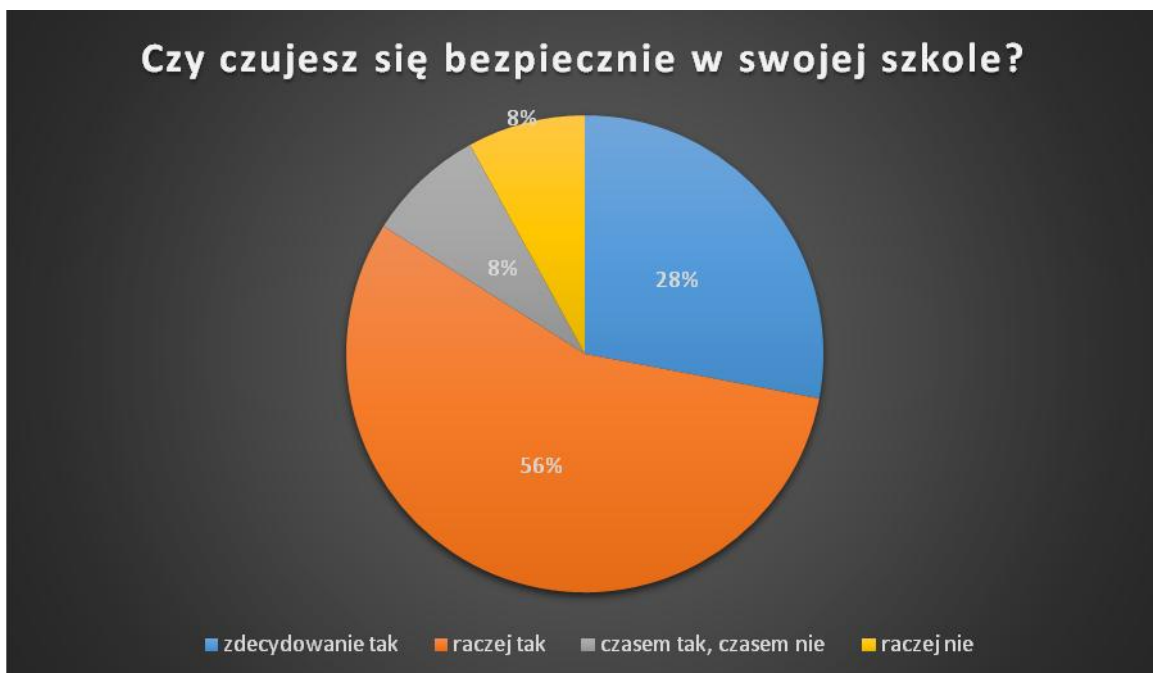

Diagram. Czy czujesz się bezpiecznie w swojej szkole?

Przemoc w szkole

Pytania na temat częstotliwości zachowań związanych z przemocą w szkole zostały podzielone na dwie grupy – dotyczące ogólnych sytuacji obserwowanych przez respondenta w środowisku szkolnym oraz bezpośrednio dotyczące jego osoby jako poszkodowanego. Ankietowani określali na skali od 1 do 5, jak często pewne sytuacje mają miejsce – ocena „1” oznaczała, że nigdy, „2” – rzadziej niż raz w miesiącu, „3” – przynajmniej raz w miesiącu, „4” – przynajmniej raz w tygodniu, zaś „5”- codziennie.

Najczęściej, bo kilka razy w miesiącu uczniowie stykają się z agresją werbalną – wyśmiewaniem, przezywaniem i obgadywaniem. Ale także występuje: wysyłanie obraźliwych smsów czy grożenie. Nigdy lub prawie nigdy nie występują sytuacje kradzieży czy wymuszania pieniędzy. Poszczególne średnie oceny prezentuje zestawienie.

Tabela. Ocena częstotliwości występowania poszczególnych rodzajów przemocy w szkole. Odpowiedzi uczniów.

	Rodzaj przemocy	Średnia ocena
1.	Wyśmiewanie	4,2
2.	Przezywanie	4,0
3.	Wysyłanie obraźliwych smsów lub mms-ów	4,0
4.	Bicie, kopanie, poszturchywanie	4,0
5.	Obgadywanie	3,6
6.	Umieszczanie w Internecie filmów lub zdjęć bez zgody osób, które na nich są	3,6
7.	Grożenie	3,4
8.	Niechęć do pracy w grupie z kimś z klasy	3,4
9.	Wulgarnie lub złośliwe komentowanie treści dotyczącej danej osoby w Internecie	3,4
10.	Dotykanie osób, które nie wyrażają na to zgody	3,0
11.	Zamykanie w pomieszczeniach	2,6
12.	Kradzieże	2,1
13.	Wymuszanie pieniędzy	1,7

Jeśli chodzi o przemoc osobiście doświadczaną przez uczniów, to deklarowana częstotliwość jest mniejsza niż, gdy dotyczy to przemocy wobec innych. Kilka razy w miesiącu badani są przezywani, wyśmiewani, obgadywani i są wysyłane obraźliwe smsy. Sporadycznie zdarza

się izolacja społeczna oraz przemoc fizyczna. Z pozostałymi zachowaniami ankietowani stykają się bardzo rzadko lub wcale, a szczegóły znajdują się w poniższym zestawieniu.

Tabela. Ocena częstotliwości doświadczania poszczególnych rodzajów przemocy w szkole przez respondentów. Odpowiedzi uczniów.

	Rodzaj przemocy	Średnia ocena
1.	Wyśmiewanie	3,2
2.	Przezywanie	3,0
3.	Niechęć do pracy w grupie z kimś z klasy	2,4
4.	Obgadywanie	2,2
5.	Wysyłanie obraźliwych smsów lub mmsów	2,2
6.	Bicie, kopanie, poszturchywanie	1,9
7.	Wulgarnie lub złośliwe komentowanie treści dotyczącej danej osoby w Internecie	1,7
8.	Dotykanie osób, które nie wyrażają na to zgody	1,5
9.	Zamykanie w pomieszczeniach	1,5
10.	Grożenie	1,3
11.	Umieszczanie w Internecie filmów lub zdjęć bez zgody osób, które na nich są	1,3
12.	Kradzieże	1,1
13.	Wymuszanie pieniędzy	1,0

Jeśli chodzi o miejsca, w których najczęściej dochodzi do sytuacji przemocy, to jest to korytarz szkoły (58%), poza terenem szkoły (42%) oraz w toaletach szkolnych (35%), szatni (28%). Znacznie rzadziej zdarza się przemoc w salach lekcyjnych, na boisku i w szatni.

Wykres. Gdzie najczęściej dochodzi do przemocy w szkole?

Respondenci prezentują różnorodne reakcje na obserwowaną przemoc wobec kolegów. Najlichniesze odpowiedzi są związane z próbą obrony poszkodowanego (44%). Mniej liczne są reakcje związane z bierną obserwacją (12%), informowaniem wychowawcy o przypadkach przemocy (9%) lub odejściem z miejsca zdarzenia (8%). Szczegóły prezentuje wykres poniżej.

Wykres. Jak reagujesz, kiedy widzisz, że dochodzi do przemocy w szkole?

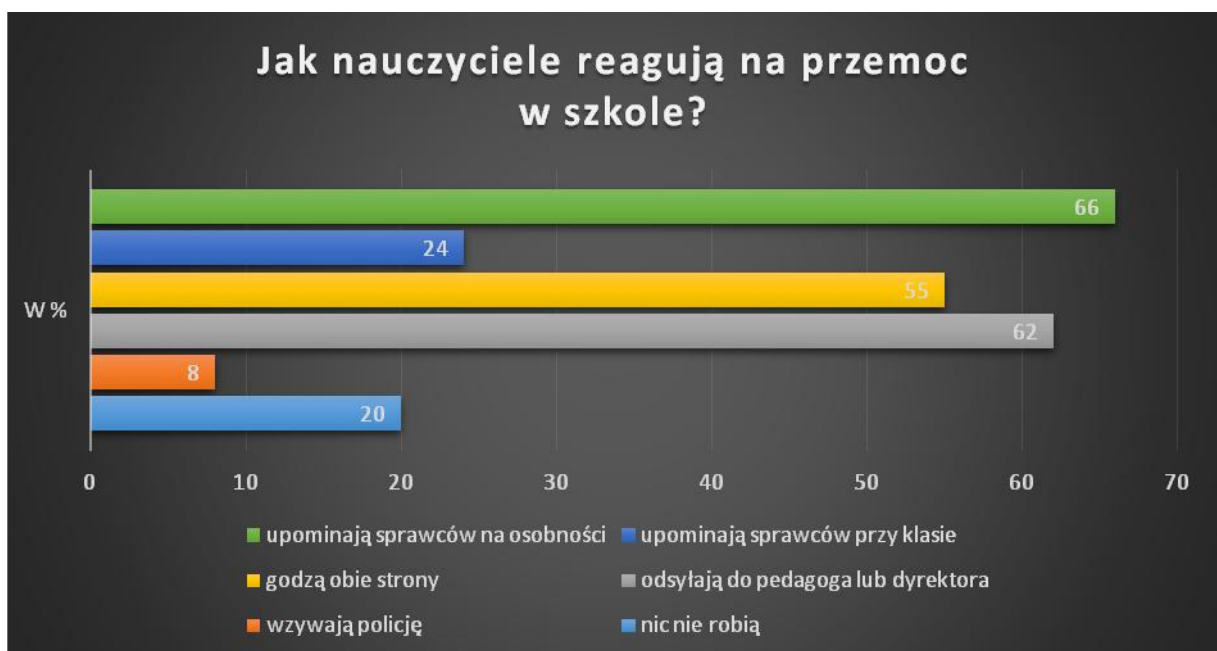
Prawie 60% respondentów nie jest pewna, czy nauczyciele wiedzą o sytuacjach przemocy, jakie wydarzają się w szkole. Jeśli interweniują, to zdaniem uczniów w dwóch na trzy

przypadki odsyłają sprawców do dyrektora lub pedagoga. Zdaniem 46% nauczyciele często sami podejmują starania wyjaśnienia konfliktu i pogodzenia stron oraz rozmawiają ze sprawcami przy całej klasie. Szczegóły znajdują się na wykresie.

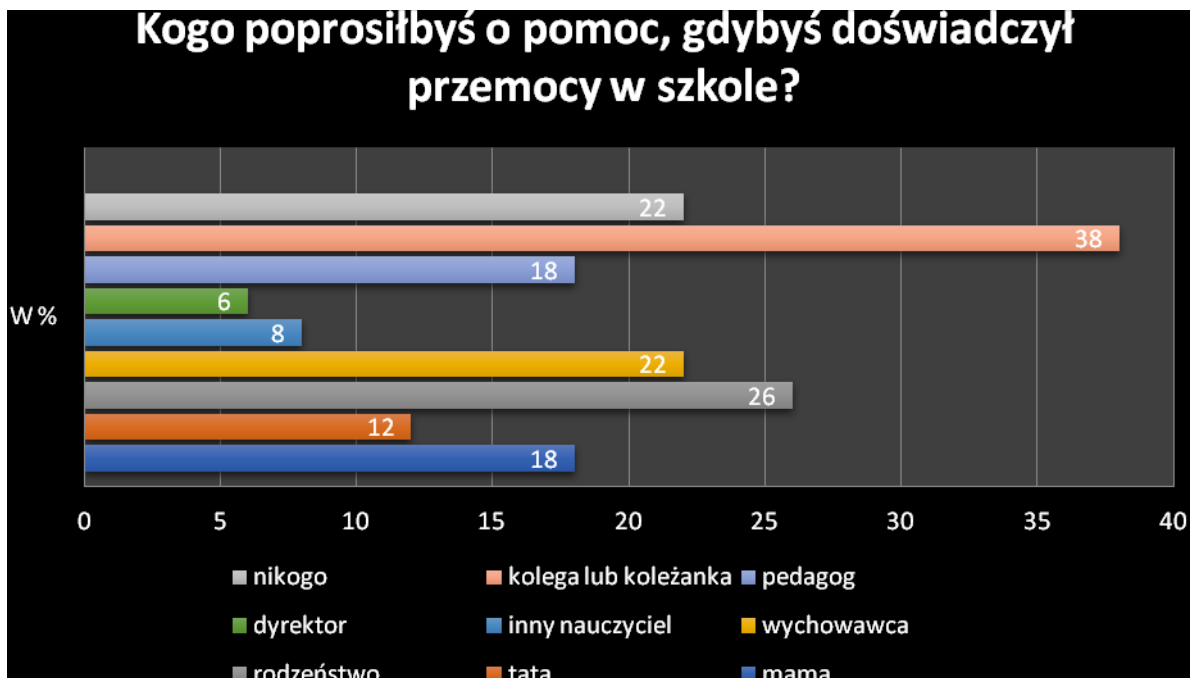
Wykres. Czy nauczyciele wiedzą o sytuacjach przemocy w szkole?

Wykres. Jak nauczyciele reagują na przemoc w szkole?

Wykres. Kogo poprosiłbyś o pomoc, gdybyś doświadczył przemocy w szkole?

Ankietowanych zapytano także o ich przekonania na temat tego, kim jest przeciętny sprawca przemocy. Respondenci ze szkoły mają bardzo ugruntowane opinie na temat tego, kto najczęściej jest agresywny. Ich zdaniem przeciętny sprawca przemocy to chłopak ze starszej klasy, który wagaruje i ma problemy z nauką i używkami.

Alkohol

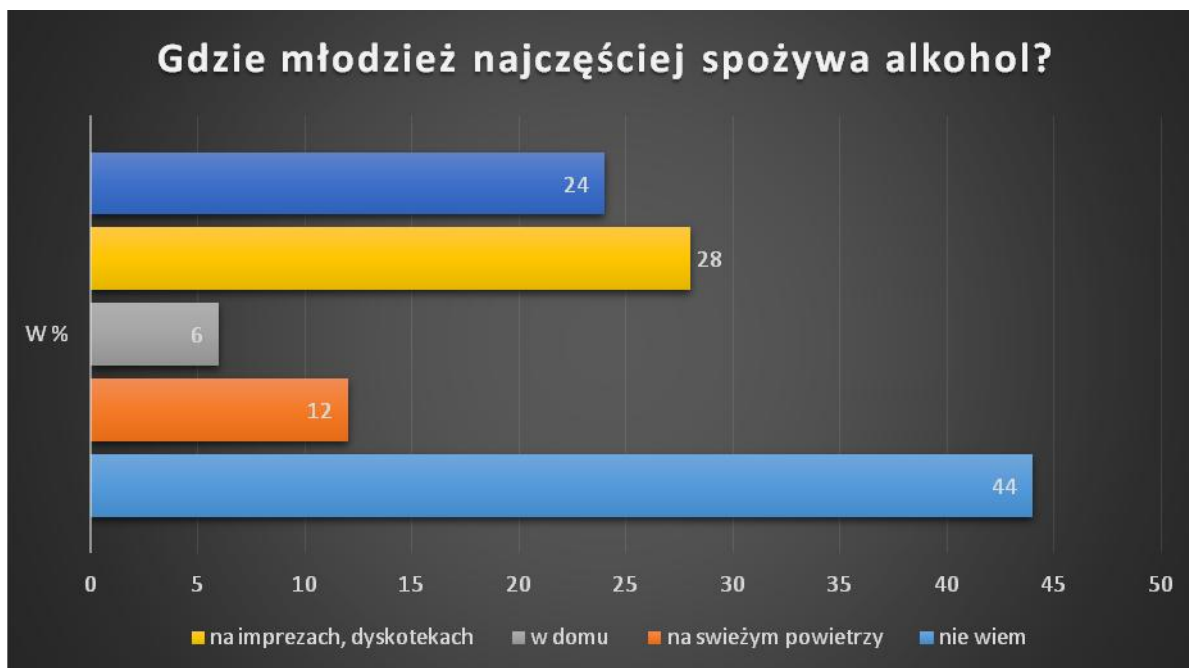
Na pytanie o to czy osoby w wieku respondentów już piją alkohol, większość osób zaznaczyło, iż tak.

Diagram. Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol?

Ankietowani określali, w jakich okolicznościach młodzież najczęściej spożywa alkohol. Najpopularniejszymi okazjami do picia są imprezy i dyskoteki (58%), ale także świeże powietrze (44%), wycieczki szkolne (24%) i teren szkoły (16%).

Wykres. Gdzie młodzież najczęściej spożywa alkohol?

Wykres. Jak osoba niepełnoletnia w Twojej gminie może zdobyć alkohol?

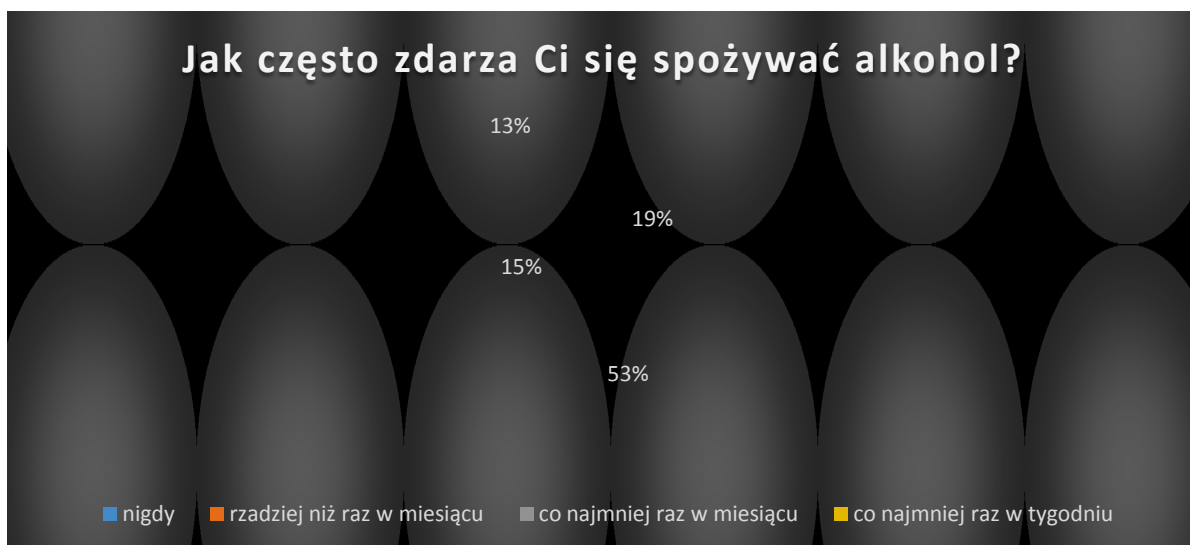

Uczniowie technikum i szkoły zawodowej podobnie jak gimnazjaliści najczęściej alkohol kupują poza gminą (32%), w sklepie w ich miejscowości (19%) oraz w sklepie i barze na terenie gminy (po 13%). Szczegółowe odpowiedzi umieszczone są na wykresie.

19% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznaje, że nigdy nie spożywało alkoholu. 53% pije alkohol rzadziej niż raz w miesiącu, a 15% ma kontakt z takimi napojami kilka razy w miesiącu. Do spożycia napojów alkoholowych kilka razy w tygodniu przyznaje się 13% badanych. Rozkład odpowiedzi został zaprezentowany na wykresie.

Diagram. Jak często zdarza Ci się spożywać alkohol?

W kolejnym pytaniu młodzież odpowiadała na pytanie: czy zdarzały się sytuacje aby sprzedawca odmówił sprzedaży alkoholu motywując niepełnoletnością kupującego.

Uczniowie technikum i szkoły zawodowej często spotykają się z sytuacją, iż sprzedawca odmówił im sprzedaży alkoholu (41%), rzadko (19%) i bardzo często (16%). Szczegółowe odpowiedzi umieszczone są na wykresie.

Narkotyki

72% uczniów ze szkoły twierdzi, że w ich szkole nie ma problemu z narkotykami. 19 osób co najmniej raz spróbowało narkotyku (najczęściej marihuany). 31% uczniów ma wśród znajomych osoby zażywające narkotyki.

W przypadku problemu narkotykowego lub alkoholowego, uczniowie ze szkoły w pierwszej kolejności o pomoc poprosiliby kolegę (38%), mamę (24%), potem tatę (18%). Zdecydowanie mniejszym zaufaniem młodzież darzy inne osoby dorosłe – pracowników szkoły. Aż 64% nie poprosiłoby nikogo o pomoc.

Wykres. Kogo poprosiłbyś o pomoc, gdybyś miał problemy związane z zażywaniem narkotyków lub spożywaniem alkoholu?

PODSUMOWANIE

Alkohol w gminie Radomyśl Wielki

Problem alkoholowy jest postrzegany jako poważnie dotykający społeczność gminy Radomyśl Wielki. Znajduje to odzwierciedlenie zarówno w skali spożycia alkoholu przez dorosłych, jak i młodzież i dzieci z gminy Radomyśl Wielki. Dorośli respondenci dosyć często spożywają alkohol, szczególnie piwo. Spora część mieszkańców zna kogoś, kto jest uzależniony od alkoholu, co świadczy o skali tego problemu. Zdarzają się sytuacje spożywania alkoholu w miejscach publicznych, co narusza regulacje prawne. Część osób jest przekonana, że alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż w innych napojach, co może prowadzić do pomniejszania znaczenia spożywania go przez młodzież.

Zarówno uczniowie gimnazjum jak i technikum i zasadniczej szkoły zawodowej, podobnie odpowiadali na pytania dotyczące okoliczności i motywacji picia alkoholu przez osoby w ich wieku. Sytuacje takie mają miejsce głównie podczas imprez i dyskotek oraz na świeżym powietrzu. Niepełnoletnie osoby chcą poprzez picie przede wszystkim zaistnieć w grupie i lepiej się bawić. Napoje kupują im najczęściej starsi koledzy i obce dorosłe osoby, których o to proszą. Młodzież żywi ryzykowne przekonania dotyczące alkoholu – pomaga w radzeniu sobie z problemami, nie każdy może się uzależnić, picie nie jest szkodliwe. W przypadku kłopotów z alkoholem młodzi ludzie najchętniej zwróciliby się do rodziców oraz pedagoga, choć spora część nie poszukiwałaby u nikogo pomocy.

Narkotyki w gminie Radomyśl Wielki

Narkotyki w ocenie respondentów (zarówno dorosłych, jak i dzieci i młodzieży) są ważnym problemem w gminie. Wszyscy uważają, że dostęp do środków psychoaktywnych jest dość trudny w gminie Radomyśl Wielki, ale młodzież jest narażona na kontakt z nimi. Są uczniowie, którzy znają osoby zażywające narkotyki. Część osób opowiada się także za legalizacją pewnej grupy środków psychoaktywnych. Niepokojące jest jednak to, że część przekonania młodzieży może nieść ryzyko eksperymentowania z narkotykami (np. że miękkie narkotyki są bezpieczne, a marihuana to nie narkotyk). Co więcej, spora grupa uczniów nie posiada rzetelnej wiedzy dotyczącej zagrożeń, jakie niosą ze sobą te substancje – albo nie jest tym zainteresowana, albo czerpie ją z niepewnych źródeł, takich jak Internet czy telewizja.

Przemoc w gminie Radomyśl Wielki

Dorośli oceniają, że przemoc w rodzinie jest bardzo ważnym problemem w gminie. Przemoc w szkole (zarówno wśród młodzieży gimnazjalnej, jak i z technikum i zasadniczej szkoły zawodowej) najpowszechniej zdarza się w formie agresji werbalnej (obgadywanie, przezywanie kolegów). Najczęściej dzieje się to na korytarzu lub poza szkołą. Nauczyciele za każdym razem podejmują interwencję (najczęściej odsyłają do dyrektora lub pedagoga oraz starają się wyjaśnić sytuację).

Wnioski i rekomendacje

W gminie Radomyśl Wielki występuje grupa powiązanych ze sobą problemów i zagrożeń społecznych, jakie z nich płyną. Alkohol może być jednym ze sposobów redukcji napięcia towarzyszącego zmaganiu się z trudami życia codziennego. Mieszkańcy zauważają, że dosyć często dochodzi do spożywania alkoholu w miejscach publicznych, rzadziej jazdy w stanie nietrzeźwości, co wpływa na pogorszenie bezpieczeństwa i demoralizuje młodzież. Przypadki uzależnienia od alkoholu są dosyć częste – świadczą o tym wyniki badania ankietowego. Problem ten dotyka także młodzież oraz dzieci młodsze. Nie tylko dorośli, ale także ankietowani uczniowie żywią ryzykowne przekonania na temat niskiej szkodliwości alkoholu i tego, że jest niezbędny do udanej zabawy czy rozwiązania problemów.

Niepokojący jest fakt przyzwalania na stosowanie kar fizycznych wobec dzieci oraz skala problemu przemocy domowej, określana na podstawie ankiet. Doświadczanie tego typu problemów w rodzinie połączone z postrzeganiem alkoholu jako metody na zredukowanie napięcia wydatnie zwiększa ryzyko uzależnienia, zarówno wśród dzieci, jak i osób dorosłych doświadczających przemocy. Jeśli chodzi o przemoc w szkole, to prawdopodobieństwo reakcji ze strony nauczycieli maleje wraz z wiekiem uczniów. W gimnazjum są oni najczęściej informowani o sytuacjach przemocy i dzięki temu mogą skutecznie interweniować. Najczęstszymi formami przemocy obserwowanymi w szkole są agresja werbalna (przezywanie, obgadywanie, wyśmiewanie, grożenie) i wysyłanie obraźliwych smsów czy mmsów).

Z uwagi na powyższą charakterystykę zagrożeń społecznych ważne jest położenie szczególnego akcentu na działalność profilaktyczną wśród dzieci i młodzieży. Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami przyczyni się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol przez osoby niepełnoletnie. Nie bez znaczenia jest także kwestia radzenia sobie z presją rówieśników. Jeśli chodzi o doświadczenia przemocy, to pomocne może okazać się skonstruowanie lokalnej oferty dla dzieci krzywdzonych, w tym grupy socjoterapeutycznej dla dzieci – ofiar przemocy. Ważne jest także wyrobienie wśród członków społeczności przekonania, że picia alkoholu przez osoby niepełnoletnie jest zjawiskiem bardzo niepożądanym i nie należy ich w tym wspierać.

Niezbędnym wydaje się podjęcie zorganizowanych instytucjonalnych działań, mających na celu pełniejsze zidentyfikowanie rodzin wymagających pomocy (zarówno ze względu na uzależnienia, jak i przemoc) oraz dostarczenie im jak najpełniejszego wsparcia. Trzeba tutaj

podkreślić, że zgodnie z wieloma badaniami, dzieci osób uzależnionych od alkoholu są bardziej narażone na tego typu uzależnienie, zaś dzieci bite same jako dorośli częściej biją.

Zarówno w odniesieniu do dorosłych i niepełnoletnich osób uzależnionych, jak i ich najbliższych, zdecydowanie korzystnym byłoby zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy – terapeutów uzależnień, psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych. Zwiększenie dostępności pomocy może być osiągnięte także poprzez refundowane porady specjalistyczne w ramach NFZ.

Tylko dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom instytucji finansowanych przez gminę Radomyśl Wielki oraz organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowego, narkotykowego, przemocy w rodzinie czy szkole. Nie przyniosą efektów akcje profilaktyczne, jeśli otoczenie nie będzie uczestniczyć we wspólnych wychowaniu młodych ludzi i wspieraniu osób dorosłych zmagających się z trudami leczenia i pozostawania w stanie trzeźwości.

Załączniki

Kwestionariusz ankiety dla klas gimnazjum, technikum i zasadniczej szkoły zawodowej.

Ankieta

Drogi Uczniu/Uczennico!

Przed Tobą ankieta dotycząca różnych sytuacji, jakie można spotkać w domu i w szkole. Przeczytaj uważnie wszystkie pytania i odpowiedz na nie. Nie ma tutaj dobrych ani złych odpowiedzi, ważne, żeby były szczere. Ankieta jest anonimowa – nie interesują nas wyniki pojedynczej osoby, ale całej grupy.

Przy każdym pytaniu zaznacz kółkiem jedna, najlepsza według Ciebie odpowiedź, chyba że w treści pytania jest podane inaczej.

Czy czujesz się bezpiecznie w swojej klasie?

- a) zdecydowanie tak
- b) raczej tak
- c) czasem tak, a czasem nie
- d) raczej nie
- e) zdecydowanie nie

Czy czujesz się bezpiecznie w swojej szkole?

- a) zdecydowanie tak
- b) raczej tak
- c) czasem tak, a czasem nie
- d) raczej nie
- e) zdecydowanie nie

Określ, jak często poniższe sytuacje mają miejsce w Twojej szkole. Wstaw znak X w odpowiednie miejsce przy każdej sytuacji osobno.

	nigdy	rzadziej niż raz w miesiącu	przynajmniej raz w miesiącu	przynajmniej raz w tygodniu	codziennie
wyśmiewanie					
obgadywanie					
grożenie					
wymuszanie pieniędzy					
zamykanie w pomieszczeniach					
przezywanie					
niechęć do zabawy lub pracy z kimś z klasy					
kradzieże					
bicie, kopanie, poszturchiwanie					
dotykanie osób, które nie wyrażają na to zgody					
wysyłanie obraźliwych smsów lub mmsów					
umieszczanie w Internecie filmów lub zdjęć bez zgody osoby, która na nich jest					
wulgarnie lub złośliwie komentowanie treści dotyczącej danej osoby w Internecie (wpisy na blogu czy profilu, zdjęcia, filmy)					

Gdzie najczęściej dochodzi do tego typu sytuacji? Zaznacz kółkiem wszystkie właściwe odpowiedzi.

- a) na korytarzu
- b) w szatni
- c) na boisku
- d) w sali lekcyjnej
- e) w toalecie

- f) poza terenem szkoły
- g) inne miejsce – gdzie?

Kiedy widzisz, że ktoś się tak zachowuje, to co najczęściej robisz? Zaznacz kółkiem wszystkie właściwe odpowiedzi.

- a) obserwuję
- b) odchodzę jak najdalej
- c) staram się obronić poszkodowanego
- d) przyłączam się do wyśmiewania lub bicia kolegi/koleżanki
- e) informuję wychowawcę
- f) informuję inną osobę – kogo?
- g) zachowuję się inaczej – jak?

Czy nauczyciele wiedzą o tego typu sytuacjach, jakie dzieją się w szkole?

- a) tak
- b) nie
- c) nie wiem

Jeśli wiedzą, to jak reagują? Zaznacz kółkiem wszystkie właściwe odpowiedzi.

- a) upominają na osobności sprawców
- b) upominają sprawców przy całej klasie
- c) starają się pogodzić obie strony i wyjaśnić sytuację
- d) odsyłają uczniów do dyrektora lub pedagoga
- e) wzywają policję
- f) nic nie robią
- g) reagują inaczej – jak?

Kto jest częściej agresywny? Zaznacz kółkiem właściwą odpowiedź w każdym podpunkcie.

- a) chłopcy dziewczyny nie ma różnicy
- b) młodszy uczniowie starsi uczniowie uczniowie w moim wieku nie ma różnicy
- c) uczniowie z mojej klasy uczniowie z innych klas nie ma różnicy
- d) uczniowie, którzy się dobrze uczą uczniowie, którzy się uczą słabo nie ma różnicy

Określ, jak często ktoś zachowuje się wobec Ciebie w ten sposób w szkole. Wstaw znak X w odpowiednie miejsce przy każdej sytuacji osobno.

	nigdy	rzadziej niż raz w miesiącu	przynajmniej raz w miesiącu	przynajmniej raz w tygodniu	codziennie
wyśmiewanie					
obgadywanie					
grożenie					
wymuszanie pieniędzy					
zamykanie w pomieszczeniach					
przezywanie					
niechęć do zabawy lub pracy z Tobą					
kradzieże					
bicie, kopanie, poszturchiwanie					
dotykanie Twojego ciała bez Twojej zgody					
wysyłanie obraźliwych smsów lub mmsów					
umieszczanie w Internecie filmów lub zdjęć bez Twojej zgody					
wulgarnie lub złośliwie komentowanie treści dotyczących Ciebie w Internecie (wpisy na blogu czy profilu, zdjęcia, filmy)					

Jeśli takie sytuacje się zdarzają, to kogo prosisz o pomoc? Zaznacz kółkiem wszystkie właściwe odpowiedzi.

- a) mamę
- b) tatę
- c) rodzeństwo
- d) innego członka rodziny – kogo?
- e) wychowawcę
- f) innego nauczyciela
- g) dyrektora
- h) pedagoga
- i) inną dorosłą osobę – kogo?
- j) kolegę/koleżankę
- k) pracownika telefonu zaufania

- l) nie proszę nikogo o pomoc

Jak często Twoim zdaniem mają miejsce następujące sytuacje domowe? Wstaw znak X w odpowiednie miejsce przy każdej sytuacji osobno.

	nigdy	rzadziej niż raz w miesiącu	przynajmniej raz w miesiącu	przynajmniej raz w tygodniu	codziennie
wspólna zabawa rodziców z dziećmi					
pomoc dzieciom w odrabianiu zadań					
wspólne wyjścia np. do kina czy na spacer					
rozmowa rodziców z dziećmi					
wspólne jedzenie posiłków przez rodzinę					
bicie, dawanie klapsów dzieciom					
poszturchiwanie, popychanie dzieci przez rodziców					
krzyczenie rodziców na dzieci					
niezajmowanie się dziećmi przez dłuższy czas					
wyzywanie, obrażanie dzieci przez rodziców					

Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol?

- a) tak
b) nie
c) nie wiem

Jeśli tak, to gdzie ma to miejsce? Zaznacz kółkiem wszystkie właściwe odpowiedzi.

- a) na imprezach, dyskotekach
b) na terenie szkoły
c) w domu
d) na świeżym powietrzu
e) podczas wycieczek szkolnych
f) inne miejsce – jakie?
g) nie wiem

Dlaczego Twoim zdaniem młodzież sięga po alkohol? Zaznacz kółkiem wszystkie właściwe odpowiedzi.

- a) dla lepszej zabawy, wyluzowania
b) żeby zaimponować innym
c) dla zabicia nudy
d) dla towarzystwa
e) żeby zapomnieć o kłopotach rodzinnych
f) żeby zapomnieć o kłopotach w szkole
g) z innych powodów – jakich?

Jak osoba niepełnoletnia w Twoim mieście może zdobyć alkohol? Zaznacz kółkiem wszystkie właściwe odpowiedzi.

- a) kupują jej rodzice
b) kupują jej starsi koledzy
c) podkrada rodzicom w domu
d) prosi obcych ludzi pod sklepem o zakup
e) sama sobie kupuje
f) inny sposób – jaki?

Jak często zdarza Ci się spożywać alkohol?

- a) nigdy
b) rzadziej niż raz w miesiącu
c) co najmniej raz w miesiącu
d) co najmniej raz w tygodniu
e) codziennie

Jeśli zdarzyło Ci się pić alkohol, to czy Twoi rodzice o tym wiedzą?

- a) tak
b) nie
c) nie piję alkoholu

Jaki alkohol najczęściej pijesz?

- a) wódkę
b) piwo
c) wino
d) inne – jakie?

- e) nie piję alkoholu

Ile alkoholu w tygodniu pijesz? Przy każdym podpunkcie wpisz liczbę.

- a) wódka - kieliszków
- b) piwo - puszek/butelek
- c) wino - kieliszków
- d) inny alkohol – jaki i ile?
- e) nie piję alkoholu

Moi rodzice:

- a) są całkowicie przeciwni picciu alkoholu przez osoby poniżej 18 roku życia
- b) uważają, że osoby poniżej 18 roku życia mogą pić niewielkie ilości alkoholu
- c) nie mają nic przeciwko picciu alkoholu przez osoby poniżej 18 roku życia

Czy wiesz, co to znaczy, że ktoś jest uzależniony od alkoholu czy narkotyków?

- a) zdecydowanie tak
- b) raczej tak
- c) raczej nie
- d) zdecydowanie nie

Określ, czy zgadzasz się z poniższymi zdaniami. Wstaw znak X w odpowiednie miejsce przy każdej pozycji osobno.

	Zgadzam się	Nie zgadzam się	Nie mam zdania
Alkohol pomaga w trudnych sytuacjach			
Każdy może uzależnić się od alkoholu			
Spożywanie alkoholu przed 18 rokiem życia powinno być dozwolone przez prawo			
Piwo to nie alkohol			
Moi rodzice rozmawiają ze mną na temat alkoholu			
Szkolne akcje profilaktyczne dotyczące spożywania alkoholu są skuteczne			
W moim mieście są miejsca, gdzie osoba niepełnoletnia może kupić alkohol bez problemu			
Picie alkoholu jest nieszkodliwe			
W mojej szkole nie ma problemu z narkotykami			
Wiem, od kogo można kupić narkotyki			
Miękkie narkotyki są bezpieczne			
Marihuana nie powinna być zaliczana do narkotyków			
Miękkie narkotyki powinny być zalegalizowane			
Chciałbym kiedyś spróbować narkotyku			
Podział na miękkie i twarde narkotyki jest słuszny			

Czy osoby w Twoim wieku mają kontakt z narkotykami?

- a) zdecydowanie tak
- b) raczej tak
- c) nie mam zdania
- d) raczej nie
- e) zdecydowanie nie

Czy znasz osobiście kogoś, kto zażywa narkotyki?

- a) tak
- b) nie

Czy uważasz, że w Twojej szkole są uczniowie, którzy biorą narkotyki?

- a) tak
- b) nie

Zdobycie narkotyków przez osoby w Twoim wieku jest:

- a) łatwe
- b) trudne
- c) nie wiem

Czy zażywałeś kiedyś jakieś narkotyki?

- a) tak
- b) nie

Jeśli tak, to wypisz, które i jak często je zażywasz.

.....
.....

Czy wiesz, jakie są skutki brania poszczególnych narkotyków?

- a) szczegółowo się orientuję
- b) wiem ogólnie
- c) mam niewielką wiedzę na ten temat
- d) nie wiem

Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków? Zaznacz kółkiem wszystkie właściwe odpowiedzi.

- a) od rodziców
- b) od rodzeństwa
- c) ze szkoły
- d) od rówieśników
- e) od starszych kolegów
- f) z telewizji
- g) z Internetu
- h) z innych źródeł – jakich?
- i) nie szukam takich informacji

Z jakiego powodu Twoim zdaniem młodzi ludzie sięgają po narkotyki? Zaznacz kółkiem wszystkie właściwe odpowiedzi.

- a) z ciekawości
- b) dla zaimponowania innym
- c) z powodu kłopotów rodzinnych
- d) z powodu kłopotów w szkole
- e) z nudy
- f) dla sprawdzenia siebie
- g) z innego powodu – jakiego?

Do kogo byś się zwrócił, gdybyś miał problem związany z zażywaniem narkotyków lub pić alkoholu? Zaznacz kółkiem wszystkie właściwe odpowiedzi.

- a) do mamy
- b) do taty
- c) do rodzeństwa
- d) do innego członka rodziny – kogo?
- e) do wychowawcy
- f) do innego nauczyciela
- g) do dyrektora
- h) do pedagoga
- i) do innej dorosłej osoby – kogo?
- j) do kolegi/koleżanki
- k) do pracownika telefonu zaufania
- l) do nikogo

Płeć:

- a) kobieta
- b) mężczyzna

Wiek: lat

Czy Twoi rodzice obecnie pracują?

- a) tak, oboje pracują
- b) tylko tata pracuje
- c) tylko mama pracuje
- d) ani mama ani tata nie pracują

Kto mieszka w Twoim domu? Zaznacz kółkiem wszystkie właściwe odpowiedzi.

- a) mama
- b) tata
- c) rodzeństwo
- d) babcia
- e) dziadek
- f) inne osoby – kto?

Kwestionariusz ankiety dla osób dorosłych.

Ankieta

Szanowni Państwo!

Poniższa ankieta dotyczy problemów, z jakimi mogą spotkać się mieszkańcy gminy. Informacje uzyskane dzięki Państwa odpowiedziom posłużą do opracowania diagnozy lokalnych zagrożeń i zaplanowania działań profilaktycznych. Nie ma tutaj dobrych ani złych odpowiedzi, ważne, aby były one szczere. Dziękujemy za trud włożony w wypełnianie ankiety!

Proszę określić na skali od 1 do 5 (1 – zupełnie nieważne, 2 – niezbyt ważne, 3 – przeciętnie ważne, 4 – dość ważne, 5 – bardzo ważne), **jak ważne są podane niżej problemy w Państwa gminie:**

ubóstwo	uzależnienie od alkoholu
uzależnienie od narkotyków	uzależnienie od komputera, Internetu
przemoc domowa	przemoc w szkole
bezrobocie	zanieczyszczenie środowiska
bezdumność	przestępczość
niepełnosprawność	wyjazdy za granicę w poszukiwaniu pracy

Proszę zakreślić właściwą odpowiedź obok każdego z pytań.

Czy zna Pan/i kogoś, kto zażywa narkotyki?	tak	nie
Czy uważa Pan/i, że młodzież w Państwa gminie jest narażona na kontakt z narkotykami?	tak	nie
Czy trudno jest uzyskać dostęp do narkotyków w Państwa gminie?	tak	nie
Czy zna Pan/i rodziny dotknięte problemem przemocy domowej?	tak	nie
Czy zna Pan/i osoby uzależnione od alkoholu?	tak	nie
Czy słyszał/a Pan/i o przypadkach sprzedaży alkoholu niepełnoletnim osobom?	tak	nie
Jak często zdarza się, że niepełnoletnie osoby spożywają alkohol? nigdy rzadko czasami często bardzo często		
Czy słyszał/a Pan/i o przypadkach jazdy po alkoholu wśród osób w Pan/i otoczeniu?	tak	nie
Jak często mają Pan/i zdaniem takie sytuacje miejsce? nigdy rzadko czasami często bardzo często		
Czy zdarzyło się Pan/i prowadzić pojazd po spożyciu alkoholu?	tak	nie
Jak często zdarza się Pan/i zauważyć osoby spożywające alkohol w miejscach publicznych? nigdy rzadko czasami często bardzo często		

Proszę zakreślić lub wpisać właściwą odpowiedź.

Od którego roku życia powinno być dozwolone spożywanie alkoholu?

W jakim wieku miał/a Pan/i po raz pierwszy kontakt z alkoholem?

Jaki był to alkohol? piwo wino wódka inny – jaki?

Jaki rodzaj alkoholu najczęściej Pan/i spożywa? piwo wino wódka inny – jaki?

nie piję alkoholu

Kiedy ostatnio spożywał/a Pan/i alkohol?

- a) w ciągu ostatniego tygodnia
- b) w ciągu ostatniego miesiąca
- c) ponad miesiąc temu
- d) ponad rok temu
- e) nie pamiętam
- f) nie spożywam alkoholu

Proszę określić swój stosunek do poniższych zdań, zakreślając właściwą odpowiedź:

Problem narkotykowy staje się coraz poważniejszy w dzisiejszych czasach.

zgadzam się nie zgadzam się

Nawet jednorazowy kontakt z narkotykiem może uzależnić.

zgadzam się nie zgadzam się

Powinno się zalegalizować miękkie narkotyki, takie jak marihuana.

zgadzam się nie zgadzam się

Stosowanie kar fizycznych wobec dzieci w niektórych przypadkach jest uzasadnione.

zgadzam się nie zgadzam się

Przychodzenie do pracy pod wpływem alkoholu lub picie w pracy powinno być surowo karane.

zgadzam się nie zgadzam się

Alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż alkohol w wódce.

zgadzam się nie zgadzam się

Każdy może uzależnić się od alkoholu czy narkotyków.

zgadzam się nie zgadzam się

Na przestrzeni lat maleje spożycie alkoholu.

zgadzam się nie zgadzam się

Proszę zakreślić lub wpisać właściwą odpowiedź.

płeć: kobieta mężczyzna

wiek w latach:

wykształcenie: podstawowe gimnazjalne średnie wyższe

zawód:

Czy obecnie Pan/i pracuje? tak nie nie dotyczy